

ایران توشه

- رانلور نمونه سوالات امتحانی
- رانلور گام به گام
- رانلور آزمون گاج و قلم چی و سنجش
- رانلور فیلم و مقاله آنلیزشی
- کنلور و مشاوره

 IranTooshe.ir

 [@irantooshe](https://t.me/irantooshe)

 [IranTooshe](https://www.instagram.com/IranTooshe)

۱۲
انسانی

۱۲ انسانی

ایران تونل
دفترچه سوال

۲۱ بهمن ۱۴۰۱

kanoon.ir

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، آروین حسینی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، علی شهرابی، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی، امیر محمودیان
اقتصاد	نسرین جعفری، علیرضا رضایی، سارا شریفی، مهدی ضیائی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی‌پور، محسن اصغری، سیدعلیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، حمید محدثی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سیدمحمد هاشمی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آرزیتا بیدقی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، شهریار عبدالله
عربی زبان قرآن	درویشعلی ابراهیمی، ولی برجی، هادی پولادی، بهروز حیدریکی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، علی محسن‌زاده، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیخی، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، علی‌محمد کریمی، ملیحه گرجی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، فرهاد قاسمی‌نژاد، علیرضا نصیری
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد رسایی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده‌جانی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، هومن نمازی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	کوثر شاه‌حسینی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	نوید امساکی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	فاطمه فوقانی
جغرافیا	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	
منطق و فلسفه	سبا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهره دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

آزمون ۲۱ بهمن ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

تعداد سؤال کل دفترچه: ۹۰
تعداد سؤالی که باید پاسخ دهید: ۷۵
مدت پاسخ گویی: ۸۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)	اجباری	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	علوم و فنون ادبی (۱)	انتخابی	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	علوم و فنون ادبی (۲)		۱۰	۵۱	۶۰	
۶	جامعه‌شناسی (۳)	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۷	جامعه‌شناسی (۲)	اجباری	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۸	جامعه‌شناسی (۱)	انتخابی	۵	۸۱	۸۵	۵
۹	جامعه‌شناسی (۲)		۵	۸۶	۹۰	

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

دنباله‌های حسابی
صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲

۱- اگر جمله دوم و هفتم یک دنباله حسابی به ترتیب ۵ و ۱۵ باشند، جمله پانزدهم این دنباله کدام است؟

(۱) ۲۱ (۲) ۳۱

(۳) ۲۰ (۴) ۳۰

۲- سه عدد را به گونه‌ای میان ۱۵ و ۲۳ قرار داده‌ایم که پنج عدد با هم یک دنباله حسابی با اختلاف مشترک مثبت تشکیل داده‌اند. عدد وسطی کدام است؟

(۱) ۱۹ (۲) ۱۷

(۳) ۱۸ (۴) ۲۰

۳- در یک دنباله حسابی، اگر جمله اول ۲۵ و اختلاف مشترک ۲۰ باشد؛ جمله چندم این دنباله برابر ۲۲۵ است؟

(۱) دهم (۲) یازدهم

(۳) دوازدهم (۴) سیزدهم

۴- در یک دنباله حسابی جملات ششم، یازدهم و پانزدهم به ترتیب از راست به چپ ۱۱، ۲۶ و ۳۸ هستند، جمله دهم این دنباله کدام است؟

(۱) ۲۱ (۲) ۲۴

(۳) ۳۵ (۴) ۲۳

۵- در یک دنباله حسابی $a_8 - a_4 = 240$ و $a_6 = 6$ است. واسطه حسابی بین جملات چهاردهم و شانزدهم این دنباله کدام است؟

(۱) ۳۱ (۲) ۳۳

(۳) ۲۹ (۴) ۳۰

محل انجام محاسبات

ایران تونش
توشه‌ای برای موفقیت

۶- در یک دنباله حسابی S_n مجموع n جمله اول دنباله است و $S_{11} - S_8 = 63$ و $S_7 - S_6 = 12$ است. جمله بیستم این دنباله کدام است؟

(۱) ۴۳ (۲) ۵۱

(۳) ۵۷ (۴) ۶۲

۷- اگر اعداد $d, 23, c, b, x, 3$ ، به ترتیب از چپ به راست، شش جمله اول یک دنباله حسابی باشند، مجموع ۱۶ جمله اول این دنباله کدام است؟

(۱) ۶۴۸ (۲) ۶۴۰

(۳) ۷۲۰ (۴) ۸۴۰

۸- مجموع ۸ جمله اول یک دنباله حسابی 80 و $a_{n+1} - a_n = 8$ است، نسبت جمله هفتم به دهم دنباله حسابی کدام است؟

(۱) $\frac{4}{7}$ (۲) $\frac{4}{9}$

(۳) $\frac{5}{7}$ (۴) $\frac{5}{9}$

۹- در یک دنباله حسابی مجموع n جمله اول از رابطه $S_n = 3n^2 + 5n$ به دست می آید، جمله عمومی دنباله کدام است؟

(۱) $a_n = 6n + 2$ (۲) $a_n = 6n + 1$

(۳) $a_n = 14n - 6$ (۴) $a_n = 14n - 2$

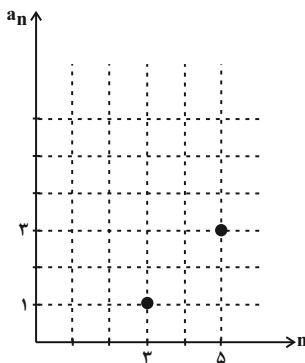
۱۰- اگر نمودار زیر مربوط به دو جمله از دنباله حسابی a_n باشد، جمله چندم دنباله برابر با ۶۲ است؟

(۱) ۵۸

(۲) ۵۹

(۳) ۶۰

(۴) ۶۴

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تابع

(مفهوم تابع، ضابطه جبری تابع، نمودار تابع خطی، نمودار تابع درجه ۲) صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰

۱۱- اگر $f = \{(2, 5), (0, 1), (2, a^2 - b^2), (a, 3), (0, a - b), (2b, 8)\}$ یک تابع باشد، دامنه تابع f کدام است؟

{0, 2, 3, 4} (۴)

{0, 2, 5, 6} (۳)

{0, 2, 3} (۲)

{0, 2, 4, 6} (۱)

۱۲- اگر f به صورت $f = \{(2, 5), (5, a^2 + a + 2), (5, b^2), (5, 4b - 3), (2, c)\}$ معرف یک تابع باشد، b چند مقدار متمایز می‌تواند داشته باشد؟

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

صفر (۱)

۱۳- مجموع اعضای برد تابع $f(x) = \sqrt{\frac{1}{2}x + 2}$ در صورتی که $A = \{\frac{1}{2}, 4, \frac{17}{2}\}$ باشد، کدام است؟ $f: A \rightarrow B$

۱۰ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

۱۴- اگر $f(x) = \frac{x^2 - 2x}{2x^3 - 4x^2}$ باشد، مقدار a در تساوی $f(a-1) \times f(a+1) = \frac{1}{3}$ کدام است؟

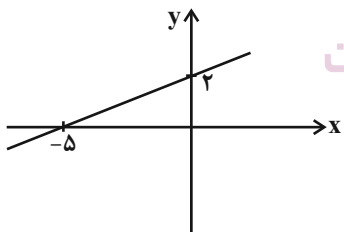
$\pm\sqrt{7}$ (۴)

$\pm\sqrt{6}$ (۳)

$\pm\sqrt{5}$ (۲)

± 2 (۱)

۱۵- شکل مقابل نمودار تابع خطی $f(x) = mx + h$ است. جواب معادله $f(x) = m - h$ کدام است؟

-۸ (۱)

-۹ (۲)

۸ (۳)

۹ (۴)

۱۶- به ازای مقادیری از m ، تابع $f(x) = (4m-2)x - (m^2 - 3m + 2)$ دقیقاً از دو ناحیه محوره‌های مختصات می‌گذرد. مجموع مقادیر قابل قبول m

کدام است؟

- (۱) $\frac{7}{2}$ (۲) -4 (۳) $-\frac{11}{2}$ (۴) -6

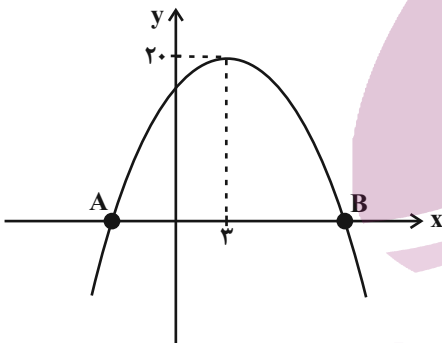
۱۷- در یک تابع خطی $f(2) = 6$ و $f(6) = 12$ است. اگر $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -1 \leq x \leq 3\}$ دامنه تابع f باشد، برد این تابع کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{2} \leq y \leq \frac{13}{2}$ (۲) $\frac{3}{2} \leq y \leq \frac{15}{2}$ (۳) $\frac{1}{2} \leq y \leq \frac{15}{2}$ (۴) $\frac{1}{2} \leq y \leq \frac{13}{2}$

۱۸- شکل تابع $f(x) = 2x^2 - 4x - 6$ را چند واحد و به کدام سمت منتقل کنیم تا از ناحیه سوم عبور نکند؟

- (۱) ۴ واحد به بالا (۲) ۱ واحد به راست (۳) ۱ واحد به چپ (۴) ۳ واحد به پایین

۱۹- نمودار تابع درجه دوم $f(x) = -2x^2 + bx + c$ به شکل مقابل است. طول پاره خط AB کدام است؟

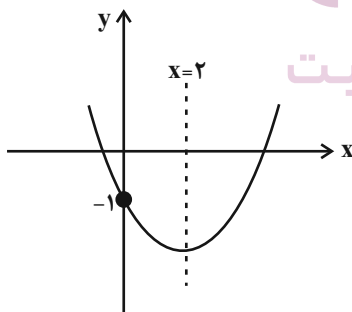
(۱) $2\sqrt{21}$

(۲) $2\sqrt{22}$

(۳) $2\sqrt{26}$

(۴) $2\sqrt{10}$

۲۰- اگر نمودار سهمی $f(x) = ax^2 - 2x + b$ مطابق شکل مقابل باشد، $f(6)$ کدام است؟

(۱) ۴

(۲) ۵

(۳) ۶

(۴) ۸

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم

(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)

اختیارات شاعری (۲): وزنی

صفحه‌های ۶۸ تا ۸۷

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل دوم

(درس‌های ۴ تا ۶)

+ کارگاه تحلیل فصل دوم

صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

۲۱- با توجه به سبک دوره عراقی، چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

الف) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و لغات فارسی اصیل قدیمی کمتر شدند و جای آن‌ها را لغات مغولی گرفت.

ب) بعد از حمله مغول نیاز به سخنان آرام‌بخش و توجه به امور اخروی بیشتر می‌شود که این امر باعث رواج تصوف می‌گردد.

ج) مهم‌ترین ویژگی ادبی سبک عراقی درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن است که گاهی در یک شعر کوتاه هم دیده می‌شود.

د) در این دوره مدعیان عرفان به درسی‌کردن عرفان، شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه‌دادن مفاهیم آن پرداختند؛ در نتیجه در این دوره، کتاب‌های عرفانی مهمی به نثر نوشته شد.

ه) پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون، برتری عقل بر عشق و امثال آن‌ها مفاهیم و اندیشه‌های شعر این دوره را رقم می‌زنند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲- نیما در اولین کنگره شاعران و نویسندگان ایران کدامیک از اشعار خود را خواند و همچنین جریان شعر نو تغزلی در چه دوره‌ای از ادوار شعر فارسی معاصر قبل انقلاب آغاز شد؟

(۱) افسانه - دوره دوم (۲) افسانه - دوره سوم (۳) آی آدم‌ها - دوره دوم (۴) آی آدم‌ها - دوره سوم

۲۳- بانو پروین اعتصامی در قطعات خود به شیوه کدام شاعران فارسی توجه دارد و همچنین منظومه «حیدر بابایه سلام» در چه موضوعی سروده شده است؟

(۱) ناصر خسرو و سعدی - توصیف و بیان دلیری‌ها و شجاعت‌های امام علی (ع)

(۲) ناصر خسرو و سعدی - اصالت فرهنگی و زیبایی‌های زادگاه شاعر

(۳) انوری و سنایی - توصیف و بیان دلیری‌ها و شجاعت‌های امام علی (ع)

(۴) انوری و سنایی - اصالت فرهنگی و زیبایی‌های زادگاه شاعر

۲۴- به ترتیب هر یک از آثار «خواب ارغوانی» - از این ستاره تا آن ستاره - ضیافت - مهاجر کوچک» از چه کسی است؟

(۱) سیدعلی موسوی گرمارودی - سلمان هراتی - سیدمهدی شجاعی - محمدرضا سرشار

(۲) قیصر امین‌پور - سیدحسن حسینی - سیدمهدی شجاعی - محمدرضا سرشار

(۳) سیدعلی موسوی گرمارودی - سلمان هراتی - علی مؤذنی - رضا رهگذر

(۴) قیصر امین‌پور - سیدحسن حسینی - علی مؤذنی - رضا رهگذر

۲۵- کدام بیت دارای بیشترین مجاز است؟

(۱) صد شکر گویم هر زمان هم چنگ را هم جام را کاین هر دو بردند از میان هم ننگ را هم نام را

(۲) دلتنگم از فرزانتگی دارم سر دیوانگی کز خود دهم بیگانگی هم خاص را هم عام را

(۳) خواهم جنونی صف‌شکن آشوب جان مرد و زن آرد به شورش تن به تن هم پخته را هم خام را

(۴) قآنی ار همت کنی دل از دو عالم برکنی یکباره درهم بشکنی هم شیشه را هم جام را

۲۶- در کدام بیت مجاز به علاقه شباهت وجود دارد؟

- (۱) بدید نرگس بستان به خواب چشم تو را
- (۲) تاب تیر تو ندارم که ندارد فرقی
- (۳) من آن پیمانۀ مستی که نوشیدم نیندیشم
- (۴) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم

۲۷- در کدام ابیات، «مجاز» به کار رفته است؟

- (الف) آن چنان زد ره ما لعل تو ای آب حیات
- (ب) به غیر شهد خموشی کدام شیرینی است
- (ج) بر امید آن که یابیم از دهان او نشان
- (د) گوی زرین سعادت در خم چوگان اوست

(۱) ب - د

(۲) الف - ج

۲۸- وزن کدام بیت همسان تک پایه‌ای نیست؟

- (۱) بتا پای این ره نداری چه پویی
- (۲) راست چو دیوانه شوم بند مرا برگسلی
- (۳) ما سپر انداختیم گر تو کمان می‌کشی
- (۴) چون ترک تیرافکن تویی، باید به خون غلطیدم

۲۹- وزن کدام بیت دوری است؟

- (۱) هر آن کو خاطر مجموع و بارِ نازنین دارد
- (۲) آن که هلاک من همی خواهد و من سلامتت
- (۳) دل خسته من گرش همتی هست
- (۴) خسته تیغ فراقم سخت مشتاقم به غایت

۳۰- در کدام گزینه از وزن واژه «فاعلاتن» استفاده نشده است؟

- (۱) هر چه کردی نیک و بد فردا به پیش آورد
- (۲) گرچه هر روز اندکی برداردش
- (۳) معلمت همه شوخی و دلبری آموخت
- (۴) هر که را با دلستانی عیش می‌افتد زمانی

- شد از تحیر آن هم به خواب پژمرده
- ناوک غمزات از نوک سنان یک سر موی
- که گردم مست و از مستی زخم بر سنگ پیمانه
- که کید سحر به ضحاک و سامری آموخت

- که بشست از دل ما نقش شکیبایی ما
- که از حلاوت آن، لب به یکدگر چسبید؟
- روی خود را جانب ملک عدم داریم ما
- قامت هرکس ز بار درد چوگان گشته است

(۳) د - الف

(۴) ج - ب

- دلا جان آن بت ندانی چه گویی
- باز چو هشیار شوم سلسله درهم فگنی
- گو دل ما خوش مباش گر تو بدین دلخوشی
- یا رب کز این میدان مباد امکان برگردیدم

- سعادت همدم او گشت و دولت همنشین دارد
- هر چه کند ز شاهی کس نکند ملامتش
- نخواهد ز سنگین دلان مومیایی
- ای صبا آخر چه گردد گر کنی یکدم عنایت؟

- بی شک ای مسکین اگر در دل نداری آوری
- بافدم روزی به پایمان آردش
- جفا و ناز و عتاب و ستمگری آموخت
- گو غنیمت دان که دیگر دیر دیر افتد شکاری

۳۱- در کدام بیت اختیار شاعری ابدال مشهود است؟

- (۱) صلاح کار کجا و من خراب کجا
 (۲) ای بی‌خبر بکوش که صاحب‌خبر شوی
 (۳) گر زان‌که نرنجیده‌ای از ما به خطایی
 (۴) همه گو باد بپر خرمن عمر
- ببین تفاوت ره کز کجاست تا به کجا
 تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
 چین در خم ابروی تو ای ترک ختا چیست
 در جهان بی‌تو نیرزد دو جوم

۳۲- کدام بیت فاقد اختیار شاعری آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن است؟

- (۱) فصل تا فصل خدا بی تو هوا یک نفره‌ست
 (۲) می‌نویسم اگر چه می‌دانم
 (۳) بر درخت زنده بی‌برگی چه غم
 (۴) تو تمنای من و یار من و جان منی
- از سرم میل به پاییز و بهار افتاده
 شعرها نانوشته نواب ترند
 وای بر احوال برگ بی‌درخت
 پس بمان تا که نمانم به تمنای کسی

۳۳- در کدام بیت، اختیار وزنی «قلب» مشهود است؟

- (۱) چون نیست مقام ما در این دهر مقیم
 (۲) هستم بادگشته سر از پی نیستی دوان
 (۳) گر ز غم صد یکی شرح دهم پیش کوه
 (۴) خلیفه گوید خاقانیا دبیری کن
- پس بی می و معشوق خطاییست بزرگ
 هستی هر تنم ولی نیست تنم دریغ من
 آه دهد پاسخم کوه به‌جای صدا
 که پایگاه تو را بر فلک گذارم سر

۳۴- در کدام مصراع اختیار وزنی بلند بودن هجای پایانی دیده نمی‌شود؟

- (۱) گر چه نه به دریایم دانه گهریم آخر
 (۲) اشتر جمال عشق است با قند و سرفرازی
 (۳) اندیشه کن از آن‌ها کاندیشه‌ها دانند
 (۴) بگذشت شب هجران معشوق پدید آمد

۳۵- کدام بیت دارای اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن و ابدال است؟

- (۱) تا به دام غمش آورد خدا، داد مرا
 (۲) من که تا صبح، دعاگوی تو هستم همه شب
 (۳) غم ندارم که به بند تو گرفتار شدم
 (۴) نتوانم ز خداداد بگيرم دادم
- هر چه می‌خواستم از بخت، خدا داد مرا
 چه شود گر تو به دشنام کنی یاد مرا
 غم آن است که ترسم کنی آزاد مرا
 کاش گیرد ز خداداد خدا داد مرا

۳۶- درباره بیت زیر نمی‌توان گفت ...

«کنیزکی چینی است به باغ در نسترن سپید و نغز و لطیف چو خواهرش یاسمن»

- (۱) وزن بیت «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است و چهار مرتبه از اختیار قلب استفاده شده است.
- (۲) اختیار زبانی حذف همزه در مصراع نخست مشهود است.
- (۳) اختیار بلند بودن هجای پایانی و ابدال در بیت دیده نمی‌شود.
- (۴) اختیار تغییر کمیت مصوت در هر دو مصراع به چشم می‌خورد.

۳۷- اختیارات شاعری مقابل همه ابیات درست‌اند؛ به جز ...

- (۱) جلیل چون آدمی جمیل چون یوسفی
  - (۲) این چه حال است که از سر کله انداخته‌ای
  - (۳) بلبیل بر شاخ گل نغمه سراید همی
  - (۴) در اول می‌نمایی دانۀ خال
- در صف شه‌زادگان تو ز هنر سرصفی (قلب، تغییر کمیت مصوت کوتاه)
مست و بیخودشده از خانه برون تاخته‌ای (آوردن فاعلاتن بهجای فاعلاتن، ابدال)
نغمه‌اش از لوح دل زنگ زداید همی (ابدال، حذف همزه)
در آخر دام گیسو می‌گشایی (بلند بودن هجای پایانی، حذف همزه)

۳۸- کدام گزینه با ابیات زیر قرابت مفهومی دارد؟

- «آن یکی آمد در یاری بزد
گفت: من؛ گفتش برو هنگام نیست
(۱) مرا که گفت دل از یار مهربان بردار
(۲) یاری که در زمانه به خوبیش یار نیست
(۳) چندین حجاب در ره تو خود عجب مدار
(۴) آن قدر بنشین که برخیزد غبار از خاطر م
- گفت یارش کیستی ای معتمد؟
بر چنین خوانی مقام خام نیست»
به اعتماد صبوری که شوق نگذارد
هست آرزوی خام که من یار او شوم
گر جان تو به حضرت جانان نمی‌رسد
پای تا سر ناز من، هنگام رفتن نیست، نیست

۳۹- بیت کدام گزینه با مفهوم بیت «سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سرم / وز این درخت همین میوه غم است برم» تناسب ندارد؟

- (۱) مخسب آسوده ای برنا که اندر نوبت پیری
  - (۲) مرا برف باریده بر پر زاغ
  - (۳) عنبرین موی شب ار کافورگون شد عیب نیست
  - (۴) پایم فتاد از ره و دستم ز کار ماند
- به حسرت یاد خواهی کرد ایام جوانی را
نشاید چو بلبیل تماشای باغ
صبح روز پیری آید از پس شام شباب
پیری شتاب کرد و شتابم دگر نماند

۴۰- با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی و عراقی، بیت کدام گزینه در سبک عراقی سروده نشده است؟

- (۱) شاخ عشق اندر ازل دان بیخ عشق اندر ابد
  - (۲) دل تو نامه عقل و سخنت عنوان است
  - (۳) در کوی عشق دیوی و دیوانگی است عقل
  - (۴) چون قلم اندر نبشتن می‌شتافت
- این شجر را تکیه بر عرش و ثری و ساق نیست
بکوش سخت و نکو کن ز نامه عنوان را
بس عقل کاو ز عشق ملامت‌گزین گریخت
چون به عشق آمد قلم بر خود شکافت

علوم و فنون ادبی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات علوم و فنون ادبی (۱) و علوم و فنون ادبی (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۴۱ تا ۵۰ «یا» به سؤالات ۵۱ تا ۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل دوم

(درس‌های ۴ تا ۶)

+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

۴۱- موارد کدام گزینه درباره شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم صحیح نیست؟

- (الف) شاعران این عصر بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.
(ب) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، اشعار حماسی، مدحی و غنایی بودند.
(ج) شعر غنایی با دو شاعر معروف، رودکی و فردوسی، قوت و استحکام یافت.
(د) شعر تعلیمی و حکمی در این دوره به وجود آمد، اما در دوره خوارزمشاهیان به پختگی رسید.

(۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ج - د

۴۲- کدام گزینه درباره زبان‌های ایرانی نادرست است؟

- (۱) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شد.
(۲) زبان پهلوی زبان رسمی دوره سامانی بود و اساساً به ناحیه پارس تعلق داشت و به واسطه قرارگرفتن در میان فارسی باستان و دری، آن را «فارسی میانه» نامیده‌اند.
(۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده‌اند، بیشتر آثار دینی زرتشتی‌اند. قطعات شعری بازمانده از این زبان نیز در اندرزنامه‌های منشور جای دارند و دچار تحریف‌هایی شده‌اند.
(۴) منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» هر دو اصلی پارتی دارند، اما به زبان فارسی میانه باقی مانده‌اند.

۴۳- همه موارد درباره کتب منشور دوره سامانی «کاملاً» درست است؛ به‌جز:

- (۱) ترجمه تفسیر طبری، کتابی به زبان فارسی و با موضوع تفسیر قرآن است که اصل آن، توسط محمدبن جریر طبری و به زبان عربی نگاشته شده است.
(۲) بخش‌هایی از کتاب تاریخ بلعمی، ترجمه‌ای از «تاریخ‌الرسول و الملوک» است که به دستور منصور بن نوح سامانی و توسط ابوعلی بلعمی انجام گرفته است.
(۳) مؤلفان کتاب شاهنامه ابومنصوری، عده‌ای از دانشوران خراسان‌اند که موضوع کتاب آنان تاریخ گذشته اسلام است و امروزه چند صفحه از مقدمه آن موجود است.
(۴) کتاب تاریخ بلعمی را می‌توان تألیفی مستقل دانست که علاوه بر ترجمه، مطالب دیگری درباره تاریخ ایران در آن وجود دارد؛ ماجرای پادشاهی ضحاک تازی در این کتاب نقل شده است.

۴۴- در چند بیت، «سجع» باعث افزایش موسیقی شعر شده است؟

- (الف) در آب تیره بنگری نی ماه بینی نی فلک
(ب) دلق من و خرقة من از تو دریغی نبود
(ج) گفت که جان جان منم دیدن جان طمع مکن
(د) زدی در من یکی آتش که شد جان مرا مفرش
(ه) معشوقه به سامان شد تا باد چنین بادا

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۵- کدام گزینه فایده سجع می‌باشد؟

- (۱) اما هنر چشمه زاینده است و دولت پاینده.
(۲) اغلب اوقات به بازیچه فراهم نشستندی و لوح درست ناکرده در سر هم شکستندی.
(۳) یعنی تو را خواهند پرسید که عملت چیست نگویند پدرت کیست.
(۴) گفت سبب آن که سخن اندیشیده باید گفت و حرکت پسندیده کردن.

۴۶- نوع سجع‌های به کار رفته متن زیر به ترتیب در کدام گزینه تماماً درست است؟

«پاک آن خداوندی که دیدنش به وجود واجب، و عملش به حسن صنایع لازم. زندگیش قوام عالم، ارادتش آفریدن وجود آدم. قدرتش وجود آیات، کلامش بودن مخلوقات. عقل صادر نوآموز مکتب الهام اوست و روح خازن قهرمان امر درگاه اوست. قدوسی که یدش در بقای قدرت است و وجه کنه قدم محبتش نوال حکمت.»

- (۱) متوازن، متوازی، متوازن، متوازن، متوازن
(۲) متوازی، متوازی، مطرف، متوازن، متوازن
(۳) متوازن، متوازن، مطرف، متوازن، متوازن
(۴) متوازن، متوازی، مطرف، متوازن، متوازی

۴۷- در بیت «دو هزار ملک بخشد شه عشق هر زمانی / من از او به جز جمالش طمعی دگر ندارم» به ترتیب چند هجای کشیده و بلند وجود دارد؟

- (۱) سه - چهارده
(۲) چهار - سیزده
(۳) سه - سیزده
(۴) چهار - چهارده

۴۸- در کدام گزینه تعداد هجاهای کشیده بیشتر است؟

- (۱) مگر ز ناله من نرم می شود دل کوه
(۲) نشان عهد و وفا نیست در تبسم گل
(۳) ز طلب عنان نیچم به همین که ره دراز است
(۴) گویند سنگ لعل شود در مقام صبر
که می دهد به زبان صدا جوابم را
بنال بلبل بی دل، که جای فریاد است
نرسم اگر به منزل برسم به کاروانی
آری شود، ولیک به خون جگر شود

۴۹- متن «بزرگان گفته اند: دولت نه به کوشیدن است، چاره کم جوشیدن است»، با بیت کدام گزینه ارتباط معنایی ندارد؟

- (۱) دولت آن است که پیوسته و جاوید بود
(۲) آن دولتی که می طلبیدیم در به در
(۳) دولت آن است که بی خون دل آید به کنار
(۴) همای دولتی تا سایه بر بام که اندازی
دولت آن نیست که موقوف به نوبت باشد
پرسیده راه خانه و خود بر در آمده است
ورنه با سعی و عمل باغ جنان این همه نیست
خوشا بخت بلندی را که سوی اوست پروازت

۵۰- مفاهیم «مستی عارفانه، هجو مخاطب، لطافت معشوق، گرفتاری های عشق» به ترتیب در کدام ابیات دیده می شوند؟

- (الف) الا یا ایها الساقی ادر کأساً و ناولها
(ب) تو از هر در که بازایی بدین خوبی و زیبایی
(ج) گر عمر تو چون قند تو باشد به درازی
(د) عجب نیست از گل که خندد به سروی
که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها
دری باشد که از رحمت به روی خلق بگشایی
تو زنده بمانی و بمیرد ملک الموت
که در این چمن پای در گل نشیند

- (۱) الف، ج، د، ب
(۲) ب، ج، الف، د
(۳) الف، ج، ب، د
(۴) د، ج، ب، الف

علوم و فنون ادبی (۲)

اگر به سؤال‌های ۴۱ تا ۵۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۵۱ تا ۶۰ پاسخ دهید.

فصل دوم
(درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

۵۱- کدام گزینه دربارهٔ ویژگی‌های نثر سبک عراقی نادرست است؟

- (۱) در قرن ششم چین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود به نثر فنی بازمی‌نوشتند، اما در قرن هفتم و هشتم، این روند برعکس شد.
- (۲) در این دوره حاشیه‌نویسی‌های متعددی به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت. البته باید توجه داشت که این سادگی نثر همه‌جا یکسان نیست و نثر سادهٔ این دوره را باید فصیح و بلیغ دانست.
- (۳) از دیگر ویژگی‌های نثر این دوره، ورود لغات قبایل ترک و مغول به زبان فارسی است که در دورهٔ تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد؛ اما این جریان در زبان فارسی دیری نپایید.
- (۴) تاریخ‌نویسی از اوایل دورهٔ مغول، به سبب علاقهٔ شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دورهٔ تیموری هم ادامه یافت.

۵۲- با توجه به ابیات زیر از بوستان سعدی، در کدام گزینه به‌درستی به ویژگی ادبی شعر اشاره شده است؟

- «شنیدم که پیروی به راه حجاز
چنان گرم‌رو در طریق خدای
گرش رحمت حق نه‌دریافتی
یکی هاتف از غیبش آواز داد
به احسانی آسوده‌کردن دلی
به هر خطوه کردی دو رکعت نماز: (خطوه: گام، قدم)
که خار مغیلان نکندی ز پای
غرورش سر از جاده برتافتی
که ای نیک‌بخت مبارک‌نهاد
به از الف رکعت به هر منزلی»

- (۱) کاربرد فعل ماضی استمراری منفی به سبک قدیم
(۲) حذف فعل به قرینه
(۳) هر بیت قافیه‌ای مستقل دارد و شعر در قالب مثنوی است.
(۴) شعر در نوع ادبی تعلیمی جای می‌گیرد.

۵۳- کدام بیت، فاقد مجاز است؟

- (۱) مریض عشق تو را شربت طبیب چه سود؟
دوای خسته‌دلان جز لبان قندی نیست
(۲) محبوب دل آن است که چشمش سوی خود نیست
محمود از آن سوختهٔ عشق ایاز است
(۳) وقت آن کس خوش که چون برق از گریبان وجود
سر برون آورد و بر وضع جهان خندید و رفت
(۴) نیست در عالم ایجاد به‌جز تیغ زبان
بی‌گناهی که سزاوار به حبس ابدست

۵۴- در کدام گزینه بیشترین تعداد مجاز به کار رفته است؟

- (۱) دماغ عالمی از بوی زلف او چنان پر شد
که در صحن چمن خون از دماغ ارغوان آید
(۲) دو چشم مست تو شهری به غمزه‌ای ببرند
کرشمهٔ تو جهانی به یک نظر گیرد
(۳) آب و رنگی کز چمن می‌بینم اکنون دور نیست
گر بگویم نیست فصل گل، مگر فصل خزان
(۴) در چمن بر سر ناز است گل امروز و مرا
غم فردا نگذارد که کنم فکر غزل

۵۵- کدام بیت فاقد مجاز و دارای تشبیه است؟

- (۱) از بناگوش تو با برگ گلم حرفی رفت
- (۲) عقرب سر زلف یار و مه پیکر اوست
- (۳) برون از آن حرس خود کجا تواند شد
- (۴) به جای باده گرم زهر می‌دهی نوش است

۵۶- وزن کدام بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است؟

- (۱) به هر سو دست شوقی بود بستی
- (۲) پادشها چشم خرد باز کن
- (۳) ای دل بی‌رحم تو را مایه شادی غم ما
- (۴) هر چه در عالم خرابی رخ دهد

۵۷- چند مورد از ابیات زیر در یک وزن سروده شده‌اند؟

- (الف) هر قضایی سببی دارد و من در غم دوست
- (ب) هر که سودای تو دارد چه غم از هر که جهانش
- (ج) یک حکایت سرگذشتم پیش آن جان بازگویی
- (د) همه را دیده به رویت نگران است ولیک
- (ه) دوش دور از رویت ای جان جانم از غم تاب داشت

(۱) دو

(۲) سه

۵۸- وزن کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

- «مردمی گردیده است از چشم خوبان گوشه‌گیر»
- (۱) درد عشق از تندرستی خوشتر است
  - (۲) پیامی کرد کز شرمندگی مردم که گفت او را
  - (۳) گفته‌ای خون ریزمت تا دشمنم داری کمال
  - (۴) بر رخس چون دیده بنهادم سرشک آمد به جوشش

۵۹- کدام گزینه با بیت زیر مفهوم یکسانی دارد؟

- «روزگار است این که گه عزت دهد، گه خوار دارد»
- (۱) آن کز تو شد بلند نگشت از ستاره پست
  - (۲) عزیز و خواری تو بخشی و بس
  - (۳) جای حوادث است جهان بلند و پست
  - (۴) طعنه به خواری مزین آنکه عزیز جهان

۶۰- مفاهیم «جلوه‌گری معشوق، تقدیر الهی، جان سپردن در راه عشق، اتحاد عاشق و معشوق» به ترتیب در ابیات کدام گزینه دیده می‌شوند؟

- (الف) بانگ زد یارش که بر در کیست آن
- (ب) خوشا از نی خوشا از سر سرودن
- (ج) دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی
- (د) ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه‌دیدگی باشد

(۱) الف، ب، ج، د

(۲) ب، الف، ج، د

(۳) د، ب، ج، الف

(۴) ج، د، ب، الف

که خود آن حرف به گوش تو رسد گوش به گوش
با این همه کبر و ناز کاندرا سر اوست
که بسته‌اند به زنجیر زلف روز و شبش
به شرط آن که تو باشی امیر مجلس ما

به هر جا خاطری دیدی شکستی
فکر سرانجام در آغاز کن
این چه بلا بود قضا من ز کجا نور کجا
چون بینی از نفاق است از نفاق

اجلم می‌کشد و درد فراقش سبب است
نگران تو چه اندیشه و بیم از دگران
گرچه از درد فراقم هست بسیاری شکایت
همه کس را نتوان گفت که بینایی هست
ابر چشمم بر رخ از سودای دل سیلاب داشت

(۳) چهار

(۴) پنج

چین ابرو مد انعام است در ایام ما
گرچه بیش از صبر درمانیش نیست
شکایت گونه‌ای کز بخت نافرجام می‌کردم
من خود از بهر چنین‌ها دوست می‌دارم تو را
آب گرمی می‌نهم بالای آتش چون بجوشد

چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
و آن کز تو شد عزیز، نشد از زمانه خوار
عزیز تو خواری نبیند ز کس
گاهی کند بلند و گهی پست می‌کند
بودم از این پیش‌تر عشق توام خوار کرد

گفت بر در هم تویی ای دل‌ستان
خوشا نی‌نامه‌ای دیگر سرودن
تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا
که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس ششم: قدرت اجتماعی
درس هفتم: نابرابری اجتماعی
(تفاوت یا نابرابری؟، سه رویکرد به
نابرابری اجتماعی)
صفحه‌های ۵۴ تا ۷۹

۶۱- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با ویژگی نظام سیاسی «لیبرال دموکراسی» نادرست و در رابطه با ویژگی «نظام

جمهوری اسلامی» درست است؟

- (۱) لیبرالیسم به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان و دموکراسی به معنای حاکمیت اکثریت مردم براساس خواست و میل خودشان است. - در این نظام آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی است و ثبات و رفاه از دیگر ارزش‌های مهم آن به‌شمار می‌روند.
- (۲) هیچ حقیقت و فضیلتی را که مطابق خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد. - قوانین و مقررات آن بدون خواست مردم و براساس احکام الهی و اسلامی تعیین می‌گردند.
- (۳) در این نظام می‌توان از مقبولیت و مشروعیت حقیقی سخن گفت. - نظام سیاسی سازگار با فرهنگ توحیدی است که در جهان اسلام مورد توجه و اقبال قرار گرفته است.
- (۴) نظام سیاسی سازگار با فرهنگ جهان غرب است که رویکردی سکولار و دنیوی به جهان هستی دارد. - ارزش‌های سیاسی و قوانین و مقررات اجتماعی با عقل و وحی شناخته و معین می‌شوند و مردم نیز مسئولیت شناخت و اجرای آن‌ها را بر عهده دارند.
- ۶۲- درستی یا نادرستی موارد زیر را به ترتیب مشخص نمایید.
- انسان در ابتدا با مقایسه عملکرد ارزش‌های سه‌گانه در دستیابی به سعادت، دانش را کاملاً مثبت، قدرت را خاکستری یا خنثی و ثروت را بیشتر منفی ارزش‌گذاری می‌کرد.
- در جامعه و زندگی اجتماعی، اعمال قدرت یا تبعیت برخی در برابر خواست و اراده دیگران اجتناب‌ناپذیر است.
- امروزه از اثرگذاری و تأثیر منابع قدرت شخصیت و مالکیت کاسته شده و در مقابل، نقش سازمان افزایش یافته است.
- در سازمان از پیوند میان افراد و گروه‌های انسانی به یکپارچگی نظام و از پیوند میان نقش‌ها، واحدها و ساختارهای اجتماعی به انسجام اجتماعی تعبیر می‌شود.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - ص - غ - غ (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - ص - ص - غ

۶۳- چند مورد از عبارات زیر، مربوط به ویژگی‌های سیاست و قدرت در گذشته است؟

- (الف) قدرت مسئله اول و اصلی سیاست بوده است.
- (ب) قدرت، وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌شد.
- (ج) سیاست را با هیچ مقوله عینی و محسوسی یکی نمی‌گرفتند.
- (د) سیاست بیشتر با آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط مورد ارزیابی قرار می‌گرفت.
- (ه) سیاست، محدوده حکومت و دولت به حساب می‌آمد.

یک (۴)

دو (۳)

سه (۲)

چهار (۱)

۶۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدام مفاهیم، ارتباط دارند؟

- لازمه اعمال قدرت اقماعی

- ضمانت اجرای هرگونه عمل جمعی

- منبع دستیابی به قدرت تنبیهی در جوامع نخستین

- هدف کنش سیاسی

(۱) سازمان - قدرت - مالکیت - تغییر وضع موجود یا حفظ وضع موجود

(۲) مالکیت - سیاست - شخصیت - دستیابی به فضیلت و سعادت

(۳) مالکیت - سیاست - مالکیت - دستیابی به فضیلت و سعادت

(۴) سازمان - قدرت - شخصیت - تغییر وضع موجود یا حفظ وضع موجود

۶۵- به ترتیب مصادیق «الف، ب و ج» کدام است؟

قدرت تشویقی	ج	تصمیم‌گیری درباره مسائل مشترک و رفع اختلافها و تضادها میان اعضای جهان اجتماعی
الف	جامعه‌شناسی تبیینی	ب

(۱) پیروی‌کننده برای پادشاه پیروی می‌کند. - شکل‌گیری کنش سیاسی - ناتوانی در بررسی ارزش‌های سیاسی به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها

(۲) عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت‌ها است. - پیدایش قدرت - معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت

(۳) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. - ایجاد سیاست - قابل مطالعه علمی ندانستن ارزش‌های سیاسی

(۴) با تغییر نگرش و اعتقاد فرد تابع قدرت، اعمال می‌شود. - پیدایش قدرت - بسنده کردن به توصیف ارزش‌های سیاسی

۶۶- در مطالعه فرهنگ‌ها با رویکرد تفسیری، با چه مشکلی مواجه خواهیم شد و ارزش اجتماعی سازمان چیست؟

(۱) تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده می‌سازد. - دانش

(۲) در مطالعه جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آن‌ها توجه نمی‌کنیم و آن‌ها را از منظر غرب یا شرق مطالعه می‌کنیم. - ثروت

(۳) وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ آن را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها

و ارزش‌ها از دست می‌رود. - ثروت

(۴) معنای پدیده‌های اجتماعی و سیاسی در آن فرهنگ‌ها را به‌درستی دریافت نمی‌کنیم. - دانش

۶۷- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب بیان‌گر کدام مفهوم است؟

- تفاوت در «زبان و لهجه» و «قد و وزن»

- علت نابرابری‌های اجتماعی در دیدگاه مخالفان قشربندی اجتماعی

- علت نابرابری‌های اجتماعی در دیدگاه طرفداران قشربندی اجتماعی

- اشتراک رویکردهای تبیینی و تفسیری در دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی

(۱) رتبه‌ای و اسمی - مالکیت خصوصی - نابرابری‌های طبیعی - محافظه‌کارند.

(۲) اسمی و رتبه‌ای - روابط سلطه‌جویانه - نابرابری‌های طبیعی - انسان در برابر وضعیت موجود منفعل است.

(۳) اسمی و طبیعی - روابط سلطه‌جویانه - توزیع نابرابر ثروت، قدرت و دانش - محافظه‌کارند.

(۴) طبیعی و رتبه‌ای - مالکیت خصوصی - توزیع نابرابر ثروت، قدرت و دانش - انسان در برابر وضعیت موجود منفعل است.

۶۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

ب	مدل کمونیستی	د	ج
نمی‌تواند نابرابری اجتماعی میان افرادی که در طبقات اجتماعی مختلف متولد می‌شوند را توضیح دهد.	الف	انتقاد از وضعیت موجود و تجویز راه‌حل کار علم نبود.	مالیات، ابزاری برای کاهش فاصله طبقاتی است.

- طرفداران قشربندی اجتماعی

- جدایی دانش از ارزش

- نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود، انگیزه رقابت از بین می‌رود و راه پیشرفت مادی مسدود می‌شود.

- حوزه رقابت و برابری

(۴) ب - الف - ج - د

(۳) ب - د - ج - الف

(۲) الف - ب - د - ج

(۱) ب - د - الف - ج

۶۹- علت، معنا یا مفهوم، پیامد هر عبارت، به ترتیب کدام است؟

- تأیید و تثبیت قشربندی در رویکرد اول

- دهقانان شبیه برده بودند و مالک چیزی نبودند.

- در رویکرد دوم، افراد توانمند و کوشا به اندازه استحقاقی که دارند از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.

(۱) عدم امکان تغییر در قشربندی اجتماعی - نظام فئودالی - عادلانه بودن نقطه آغاز و پایان رقابت

(۲) طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی - نظام آپارتاید - ناعادلانه بودن رویکرد مخالفان قشربندی

(۳) تأکید بر کارکردهای قشربندی - نظام سوسیالیستی - عدم سازگاری با فطرت انسانی

(۴) تأکید بر کارکردهای قشربندی - نظام فئودالی - ناعادلانه بودن رویکرد مخالفان قشربندی

۷۰- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با «رویکرد مخالفان قشربندی اجتماعی» و «طرفداران عدالت اجتماعی» نادرست و درست است؟

(۱) اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. - این رویکرد هم با رهاسازی مطلق موافق است

و هم با کنترل مطلق، اجرای عدالت را به‌دست نامرئی بازار می‌سپارد و دخالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرد.

(۲) قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به دست آن‌ها است. - معتقدند دولت باید تلاش کند برای کاهش

نابرابری‌های اجتماعی تدابیر بیشتری بیندیشد؛ مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند.

(۳) تأکید آن‌ها بر معایب قشربندی نشان می‌دهد که آنان خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند و با ایجاد انگیزه رقابت، پیشرفت مادی میسر

می‌شود. - همه کودکان از امکانات اولیه برای پیشرفت بهره‌مند می‌شوند و می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت نمایند.

(۴) معتقدند که در رقابت عادلانه، باید نقطه شروع رقابت یکسان شود و رفاقت و رقابت در نگاه آنان در مقابل یکدیگرگردد. - در رویکرد عادلانه نیز

مالکیت خصوصی لغو می‌شود ولی جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید.

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل اول: فرهنگ جهانی

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)

فصل دوم: فرهنگ معاصر غرب و

نظام نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)

صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۷۱- کدام گزینه، به‌ترتیب با موارد زیر در ارتباط است؟

- تفاوت راهبردی استبداد استعماری با استبداد ایلی

- راه‌رهای از نظام سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس

- پیامد غلبه قدرت‌های قومی و قبیله‌ای بر جوامع اسلامی

(۱) از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد. - انقلاب طبقاتی - مانع می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل آشکار شود.

(۲) برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. - انقلاب کارگری - برای بقای خود بر گسترش فرهنگ اسلامی، تأثیر گذاشتند.

(۳) در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد. - انقلاب کارگری - مانع می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل آشکار شود.

(۴) دارای هویتی غیراسلامی بود. - انقلاب طبقاتی - هضم و جذب در فرهنگ اسلامی

۷۲- هر عبارت، به‌ترتیب پیامد، علت، پیامد چیست؟

- آغاز مرحله جدید در گسترش فرهنگ جهان اسلام

- نمایان شدن ارزش‌ها و هنجارها و رفتارهای جاهلی در دوران خلافت

- مخدوش شدن وحدت امت اسلامی

(۱) الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت اسلامی - شکل‌گیری قدرت در جامعه اسلامی براساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای - استفاده از مکاتب و روش‌های غربی در مقابله با سلطه استعمار

(۲) شکل‌گیری مقاومت‌هایی که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. - تأثیرگذاری بر قدرت‌های سیاسی منطقه‌ای - گوشزد کردن خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی از سوی متفکران جهان اسلام

(۳) الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت اسلامی - مقاومت آشکار فرهنگ جاهلی در برابر فرهنگ اسلام - عدم حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند.

(۴) استفاده از مکاتب و روش‌های غربی در مقابله با سلطه استعمار - شکل‌گیری قدرت در جامعه اسلامی براساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای - عدم حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند.

۷۳- کدام گزینه، به‌ترتیب در رابطه با «عصر نبوی» و «عصر بیداری اسلامی» از مراحل گسترش فرهنگ اسلامی، درست و نادرست است؟

(۱) فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود، از آن پس به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود. - متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

(۲) پیامبر خدا (ص) پیش از رحلت، نامه‌های دعوت به دین خدا را به امپراتوری‌های ایران و روم فرستاده بود. - انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

(۳) رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان را از بین برد. - دولتمردان جوامع اسلامی از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کردند و می‌کوشیدند با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کنند.

(۴) دولت‌های غربی با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خویش، بیشتر سیاستمداران و دولتمردان جوامع اسلامی را مغلوب ساختند. - در جهان اسلام در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت.

۷۴- کدام گزینه در ارتباط با «باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب» صحیح است؟

- (۱) توضیح مفید بودن نماز با مطابقت دادن آن به حرکات ورزشی، اشاره به «سکولاریسم آشکار» دارد.
- (۲) رویکرد گزینشی فرهنگ غرب به ابعاد دنیوی و سکولار را پروتستانتیسم می‌گویند.
- (۳) سکولاریسم از نتایج منطقی اوماننیسم است.
- (۴) از نتایج حاصل از اوماننیسم، هنر مدرن است که بر بُعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند.

۷۵- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص نمایید.

- در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا جزء اهداف نیست.
- دئیسم از نتایج حس‌گرایی و نفی وحی و عقل است.
- در فرهنگ‌های دینی اگر کسی هوای نفسانی خویش را دنبال کند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار می‌کند.
- روشنگری در معنای عام در طول کمتر از دویست سال گذشته شکل‌های مختلفی به خود گرفته است.

(۱) ص - ص - ص - غ (۲) غ - غ - غ - غ (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - غ - ص - غ

۷۶- کدام یک از گزینه‌های زیر، نادرست است؟

- (۱) ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، باعث فرو ریختن اقتدار کلیسا شد.
- (۲) بخشی از حرکت‌های اعتراض‌آمیز دوران رنسانس که رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با رویکرد دنیاگرا قرار گرفتند، امکان گسترش پیدا نکردند.
- (۳) فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.
- (۴) یکی از نتایج فلسفه‌های روشنگری، تغییر نظام فئودالی که نوعی برده‌داری محسوب می‌شد به نظام اقتصاد سرمایه‌داری بود.

۷۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام قسمت از جدول است؟

- آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم توحیدی و دینی استفاده می‌کردند.
- با دعوت به توحید شکل گرفت.
- با غفلت از نگاه توحیدی به عالم، خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شدند.
- به معنای تجدید حیات و تولد دوباره است.

قرون وسطی	فرهنگ مسیحیت	رنسانس	فرهنگ یونان و روم باستان
ب	الف	ج	د

(۱) الف - ب - ج - د

(۲) الف - ب - د - ج

(۳) ب - الف - د - ج

(۴) ب - الف - ج - د

۷۸- چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست است؟

- بخشی از حرکت‌های اعتراض‌آمیز دوران رنسانس که فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند، مورد هجوم کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها قرار گرفتند.
- پیامد تحریفات مسیحیت قرون وسطی در سطح زندگی و عمل این گونه بود که دنیاگرایی مسیحیان و آباء کلیسا دیگر نیازی به توجیه دینی نداشت.

- انقلاب فرانسه که ریشه در دوران یونان و روم باستان دارد نخستین انقلاب لیبرال جهان است.

- علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را بر عهده نداشت؛ بلکه به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد.

(۱) چهار

(۲) سه

(۳) دو

(۴) یک

۷۹- کدام گزینه در مورد سیاست در غرب جدید درست نیست؟

- (۱) نظام سیاسی جدید غرب به دنبال توجیه دینی برای خطاهای دنیوی خود نبود.
- (۲) نظام سیاسی شکل گرفته بر پایه باورها و ارزش‌های بنیادین غرب است.
- (۳) مبدأ قانون‌گذاری و سیاست غرب، خواست و اراده آدمی است.
- (۴) لیبرالیسم معنای آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی است که وابسته به او باشد.

۸۰- کدام یک از گزینه‌های زیر، نادرست است؟

- (۱) شاهزادگان اروپایی برای رقابت با قدرت کلیسا از کشیشان مخالف با قدرت پاپ حمایت کردند.
- (۲) رویکرد دنیوی علم جدید، دستاوردهای شگرفی را به دنبال آورد.
- (۳) حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس به جای بازگشت به سوی حقیقت انسان، به رویگردانی از نگاه دنیوی منجر شد.
- (۴) مارتین لوتر از جمله اصلاح‌گران دینی بود که با تفاسیر پروتستانی از دین در بسط فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشت.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سوالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤال‌های ۸۱ تا ۸۵ «یا» به سؤال‌های ۸۶ تا ۹۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس چهارم: اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی
درس پنجم: جهان‌های اجتماعی
درس ششم: پیامدهای جهان اجتماعی
صفحه‌های ۲۵ تا ۵۰

۸۱- در ارتباط با عبارت زیر کدام گزینه صحیح است؟

«در یکی از بحران‌های اقتصادی که کشورهای صنعتی دچار مشکل شده بودند، بنا به محاسبات اقتصادی می‌بایست نفت را به گران‌ترین قیمت از کشورهای نفت‌خیز خریداری می‌کردند، ولی به ارزان‌ترین قیمت ممکن، نفت مورد نیاز خود را خریدند.»

(۱) در کشورهای نفت‌خیز، بُعد ذهنی نفت به‌عنوان یک سرمایه وجود داشت؛ ولی بُعد عینی و محسوس آن مفقود بود.

(۲) همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی ندارند.

(۳) برخی پدیده‌ها مانند نفت بُعد محسوس و مادی قوی‌تری دارند.

(۴) کشورهای نفت‌خیز از اهمیت نفت و وضعیت کشورهای صنعتی و نیاز ضروری آن‌ها به نفت اطلاع کافی نداشتند.

۸۲- موارد «رؤیای پرازدی در مورد آینده تحصیلی خود»، «جنگ جهانی اول»، «کمک به فقرا» و «عدالت اجتماعی» در کدام طیف قرار دارد؟

(۱) خرد و ذهنی - عینی و کلان - عینی و خرد - عینی و کلان
(۲) عینی و کلان - ذهنی و کلان - کلان و عینی - کلان و خرد و ذهنی

(۳) ذهنی و کلان - خرد و ذهنی - ذهنی و خرد - عینی و کلان
(۴) خرد و ذهنی - کلان و عینی - عینی و خرد - ذهنی و کلان

۸۳- هر یک از عبارات زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام دیدگاه درباره تاریخ جهان‌های اجتماعی است؟

- جهان اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده است.

- جهان اجتماعی در صورتی که لازم باشد در دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر تغییراتی ایجاد می‌کند و سپس استفاده می‌کند.

- در این دیدگاه هیچ‌یک از جهان‌های اجتماعی نمی‌توانند با حفظ هویت خود، مسیر دیگری را دنبال کنند.

- در این نگاه، جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

(۱) طولی - عرضی - طولی - عرضی
(۲) عرضی - طولی - طولی - عرضی

(۳) طولی - عرضی - طولی - عرضی
(۴) عرضی - طولی - طولی - عرضی

۸۴- هر یک از مثال‌های زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام لایه از جهان اجتماعی است؟

- افزایش نرخ تورم در ایران

- افزایش جمعیت چشمگیر در هند

- نابودی عقاید و ارزش‌های جاهلی عربستان با ظهور اسلام

- تفاوت در نوع نماز خواندن اهل تسنن و شیعه

(۱) سطحی - سطحی - عمیق - عمیق
(۲) سطحی - عمیق - سطحی - سطحی

(۳) عمیق - سطحی - سطحی - عمیق
(۴) سطحی - سطحی - عمیق - سطحی

۸۵- هر یک از موارد زیر، به‌ترتیب نتیجه چیست؟

- پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف

- تحول جهان‌های اجتماعی مختلف

(۱) تفاوت در فرهنگ‌ها - تغییر بنیادین‌ترین اجزای جهان اجتماعی

(۲) تنوع اراده و اختیار - تغییر در هنجارها و نمادها

(۳) تنوع آگاهی و معرفت - دگرگونی عقاید و ارزش‌ها

(۴) تنوع در هنجارها و نمادها - تغییر در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۸۱ تا ۸۵ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۸۶ تا ۹۰ پاسخ دهید.

فصل اول: فرهنگ جهانی

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)

فصل دوم: فرهنگ معاصر غرب و

نظام نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)

صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۸۶- در کدام گزینه، هر سه بخش در رابطه با انواع استبدادها صحیح است؟

- (۱) استبداد استعماری دارای هویتی غیراسلامی بود. - استبداد قومی از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد. - تصویب قانون منع حجاب در دوره رضاشاه نمونه‌ای از استبداد ایلی و قومی است.
- (۲) استبداد استعماری در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد. - پادشاهی ناصرالدین شاه نمونه‌ای از استبداد قومی است. - قدرت سیاسی جوامع اسلامی از طریق سازش با دولت‌های غربی، به صورت استبداد ایلی و قومی درآمد.
- (۳) استبداد قومی پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت. - استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. - حکومت پهلوی نمونه‌ای از استبداد استعماری است.
- (۴) استبداد استعماری می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. - قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود. - استبداد قومی قبیله‌ای هویتی اسلامی نداشت.

۸۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدام موضوع در ارتباط است؟

- روش‌های مقابله با سلطه از سوی نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی
- مسئولیت انسان از دیدگاه اسلام
- حکومت سلطه‌گر شمال غربی شبه‌جزیره عربستان قبل از ظهور اسلام
- تنها راه‌هایی از چنگال نظام سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس

- (۱) لیبرالیسم و ملی‌گرایی - پرهیز از فساد در جهان دنیوی - شاهنشاهی ایران - انقلاب طبقاتی
- (۲) ناسیونالیسم و مارکسیسم - جلوگیری از چرخش ثروت در دست اغنیا - شاهنشاهی ایران - برقراری عدالت اجتماعی
- (۳) لیبرالیسم و ملی‌گرایی - آزادسازی مستضعفان از حاکمیت مستکبران - امپراتوری روم - انتقاد از لیبرالیسم
- (۴) ناسیونالیسم و مارکسیسم - آباد کردن این جهان - امپراتوری روم - انقلاب کارگران علیه سرمایه‌داران
- ۸۸- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص نمایید.
- پروتستانتیسم نشأت گرفته از رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان است.
- در فرهنگ معنوی و دینی آبادی دنیا وسیله‌ای در خدمت اهداف معنوی است.
- انقلاب صنعتی، ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب فرانسه دارد.
- روشنگری در معنای عام با استفاده از وحی، عقل و تجربه، تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.
- (۱) غ - غ - ص - غ - غ (۲) ص - ص - ص - ص - ص (۳) ص - ص - ص - ص - ص (۴) ص - ص - ص - ص - ص
- ۸۹- کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

روشنگری	
دوره زمانی	ویژگی
قرن هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی
قرن نوزدهم و بیستم	ب
ج	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی
پیامد	د
الف	دانش‌ابزاری

(۱) دئیسم - نفی وحی و شهود - آغاز قرن بیستم - بحران معرفتی

(۲) دئیسم - حس‌گرایی، نفی عقل و وحی - پایان قرن بیستم - بحران معرفتی

(۳) بحران معرفتی - حس‌گرایی، نفی عقل و وحی - پایان قرن بیستم - دئیسم

(۴) بحران معرفتی - نفی وحی و شهود - آغاز قرن بیستم - دئیسم

۹۰- در متن زیر چند عبارت نادرست وجود دارد؟

«فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه روشنگری آغاز می‌شود. رویکرد سکولار که پیش از آن، از طریق حقوق و تفاسیر پروتستانی از دین در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی گسترش پیدا کرده بود، با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد. دنیاگرایی رایج در سطح عقاید مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.»

آزمون ۲۱ بهمن ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

تعداد سؤال کل دفترچه: ۱۴۰
تعداد سؤالی که باید پاسخ دهید: ۱۰۰
مدت پاسخ گویی: ۹۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	عربی زبان قرآن (۳) و (۲)	اجباری	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۲	عربی زبان قرآن (۱)	انتخابی	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۳	عربی زبان قرآن (۲)		۱۰	۱۲۱	۱۳۰	
۴	تاریخ و جغرافیا (۳)	اجباری	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۵
۵	تاریخ و جغرافیا (۱)	انتخابی	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	
۶	تاریخ و جغرافیا (۲)		۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
۷	فلسفه دوازدهم	اجباری	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰
۸	فلسفه یازدهم	اجباری	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰
۹	منطق	انتخابی	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۱۰	فلسفه یازدهم		۱۰	۱۹۱	۲۰۰	
۱۱	روان شناسی	اجباری	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۱۰
۱۲	اقتصاد	انتخابی	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۱۳	روان شناسی		۱۰	۲۲۱	۲۳۰	

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

باسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۹)

عربی (۳):

ثلاث قصص قصيرة
(متن و قواعد درس ۳)
صفحه‌های ۳۷ تا ۴۶

عربی (۲):

عجائب المخلوقات
تأثير اللغة الفارسية على اللغة العربية
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۶۰

۹۱- ﴿ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا ابْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَ كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴾: پس ....

- (۱) همه فرشتگان با هم سجده کردند مگر ابلیس که تکبر ورزیده بود و از کافران گردید!
- (۲) فرشتگان همه جلگی سجده کردند جز ابلیس که تکبر ورزید و از کافران بود!
- (۳) فقط ابلیس از میان همه فرشتگان که سجده کردند، تکبر کرد و با کافران بود!
- (۴) جز شیطان که غرور ورزید و از کافران بود، فرشتگان همگی سجده می‌کردند!

۹۲- «بعض الألفاظ التي شاع استعمالها في العربية اشتقها العرب من كلمات فارسية ثم نطقوها وفقاً لضوابطهم الصوتية!»:

- (۱) برخی از الفاظی که استعمالشان در عربی رواج یافته، عرب‌ها آن‌ها را از کلماتی فارسی گرفتند آنگاه براساس قواعد آوایی‌شان آن‌ها را بر زبان آوردند!
- (۲) بعضی از لفظ‌هایی که استعمالشان در عربی شایع شده، عرب‌ها آن‌ها را از کلمات فارسی مشتق کردند سپس بر طبق قواعد آوایی خود آن‌ها را بر زبان می‌آورند!
- (۳) برخی الفاظ که کاربردشان در زبان عربی رواج دارد، عرب‌ها از کلماتی فارسی آن‌ها را اتخاذ کردند سپس آن‌ها را براساس قواعد آوایی مخصوص به خود بر زبان آوردند!
- (۴) برخی الفاظ هستند که استعمالشان در عربی رواج یافته، عرب‌ها آن‌ها را از واژگان فارسی اتخاذ کردند، آنگاه بر طبق قواعد آوایی‌شان آن‌ها را به کار گرفتند!

۹۳- «يُعجب الإنسان فلاح عجز يفرس الفسائل المختلفة و هو يعلم جيداً أنه لن يأكل من أثمارها أبداً!»:

- (۱) در شگفت می‌آورد انسان را پیرمرد کشاورز که نهال‌های مختلفی را می‌کارد در حالی که او خوب می‌داند که از میوه‌های آن‌ها قطعاً نخواهد خورد!
- (۲) کشاورز پیری که درختان مختلف را می‌کارد در حالی که او خوب می‌داند خود او هرگز از میوه‌های آن‌ها نخواهد خورد انسان را در شگفت می‌آورد!
- (۳) انسان را در شگفت می‌آورد کشاورز پیری که نهال‌های مختلفی را می‌کارد در حالی که او خوب می‌داند که وی هرگز از میوه‌های آن‌ها نخواهد خورد!
- (۴) تعجب می‌کند انسان از دیدن کشاورز پیری که نهال‌های مختلفی را خوب می‌کارد در حالی که او می‌داند که وی هرگز از میوه‌های آن نهال‌ها نخواهد خورد!

۹۴- « ما من رجلٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قَدْرَ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ! »:

- (۱) هیچ مردی نیست که نهال را بکارد و خدا از اجر آن برایش به مقدار میوه‌ای که از آن نهال خارج می‌شود، می‌نویسد!
- (۲) هر مرد که نهالی بکارد جز این نیست که خداوند برایش از پاداش به اندازه چیزی که از میوه آن خارج می‌گردد، بنویسد!
- (۳) هیچ مردی نیست که نهالی بکارد، جز این که الله برای او پاداش به اندازه آنچه که از میوه آن نهال بیرون می‌آید، بنویسد!
- (۴) هیچ مردی نیست که درختی را بکارد، مگر اینکه خدا به مقدار چیزی که از میوه‌های آن خارج می‌کند، برایش پاداش می‌نویسد!

۹۵- «إِنَّ تَطَاعِعَ عَنِ الْحَوْتِ الْأَزْرَقِ تَفْهَمُ أَنَّهُ أَكْبَرُ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ فِي الْعَالَمِ قَدْ يَبْلُغُ وَزْنُهُ مِئَةً وَ سَبْعِينَ طَنًّا! »:

- (۱) اگر در مورد نهنگ آبی مطالعه می‌کردی می‌فهمیدی که آن بزرگترین موجودات زنده در دنیا است که وزنش گاهی به ۱۷۰ تن نیز می‌رسد!
- (۲) اگر درباره نهنگ آبی مطالعه بکنی می‌فهمی که آن از بزرگترین موجودات زنده در جهان است که شاید وزنشان به ۱۷۰ تن برسد!
- (۳) هرگاه در مورد نهنگ آبی مطالعه کند خواهد فهمید که آن بزرگترین موجود زنده در دنیا است که وزنش به ۱۷۰ تن رسیده است!
- (۴) اگر درباره نهنگ آبی مطالعه بکنی می‌فهمی که آن بزرگترین موجودات زنده در جهان است که گاهی وزنش به ۱۷۰ تن می‌رسد!

۹۶- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) قرأت هذه الكتب التاريخية إلا مصادرها! این کتاب‌های تاریخی را خواندم به جز منابعشان را!
- (۲) ما من نداء مظلوم يُرْفَعُ إِلَّا وَهُوَ يَصِلُ إِلَى السَّمَاءِ! هیچ ندای مظلومی نیست که بلند شود مگر اینکه به آسمان می‌رسد!

(۳) أمر أنوشروان أن يُعْطَى الْفَلَّاحَ أَلْفِي دِينَار! انوشیروان امر کرد که به کشاورز هزار دینار بدهند!

(۴) ما أجمل غرس الأشجار لحفظ نظام الطبيعة! کاشتن درخت‌ها برای حفظ نظام طبیعت چقدر زیباست!

۹۷- عَيْن الصَّحِيح فِي التَّرْجَمَةِ:

- (۱) لِحَارِسِ الْمَرْمَى فِي كُلِّ مُبَارَاةٍ مَسْئُولِيَّةٌ عَظِيمَةٌ جَدًّا! : دروازه‌بان‌ها در هر مسابقه‌ای مسؤولیت بسیار بزرگی دارند!
- (۲) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الطَّائِرَ الطَّنَانَ يُحْرِكُ جَنَاحَيْهِ ثَمَانِينَ مَرَّةً فِي الثَّانِيَةِ! : آیا می‌دانی که مرغ مگس بال‌اش را ۳۰ بار در ثانیه حرکت می‌دهد!
- (۳) قَدْ بَيَّنَّ بَعْضُ أَعْبَادِ تَأْتِيرِ اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ عَلَى اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الْعُصُورِ الْمَاضِيَةِ! : برخی ابعاد اثرگذاری زبان فارسی بر زبان عربی در دوره‌های گذشته آشکار گشته است!
- (۴) «سَيبَوِيَه» أَكْبَرُ عُلَمَاءِ عِلْمِ النَّحْوِ الَّذِي وُلِدَ فِي شِيرَازِ ثُمَّ هَجَرَ إِلَى الْبَصْرَةِ! : «سبویه» از دانشمندان بزرگ علم نحو است که در شیراز زاده شد، سپس به بصره هجرت کرد!
- ۹۸- «كودكي گریبان را در خیابان دیدم، آن کودک کنار مادرش بود!»:

(۱) نَظَرْتُ إِلَى طِفْلِ بَاكِ فِي الشَّارِعِ، كَانَ الطِّفْلُ جَنَبَ أُمِّهَا!

(۲) شَاهَدْتُ الطِّفْلَ الْبَاكِي فِي السَّاحَةِ، كَانَ الطِّفْلُ عِنْدَ أُمِّهِ!

(۳) شَاهَدْتُ طِفْلاً بَاكِيًّا فِي الشَّارِعِ، كَانَ الطِّفْلُ جَنَبَ أُمِّهِ!

(۴) رَأَيْتُ طِفْلاً بَاكِيًّا فِي الشَّارِعِ، كَانَ طِفْلاً جَنَبَ أُمِّهِ!

۹۹- عَيْنُ مَا لَا يَنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ: «مَنْ يَجْتَهِدُ كَثِيرًا يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ وَ يَحْصُدُ ثَمْرَةَ الْجَهْدِ!»

- (۱) هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت / گر نهادت همه این است زهی نیک سرشت
- (۲) نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود / مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد
- (۳) زکوشش به هر چیز خواهی رسید / به هر چیز خواهی کماهی رسید
- (۴) خدا گر ببندد ز حکمت دری / به رحمت گشاید در دیگری

■ ■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (۱۰۰ - ۱۰۲)

۱۰۰- «إِنْ يَفْتَحُ التَّمْسَاحُ فَمَهْ يَدْخُلُ الطَّائِرُ فِيهِ لِتَنْظِيفِ أَسْنَانِهِ!»:

- (۱) يَفْتَحُ: فعل مضارع - غائب - مجرد ثلاثي من «ف ت ح» - متعدّد / فعل شرط، و مفعوله: «فم» و منصوب
- (۲) التَّنْظِيفُ: اسم - مفرد مذكر - مصدر على وزن «تفعيل» و مضارعه: يُنْظَفُ - معرفة / مجرور بحرف الجرّ
- (۳) يَدْخُلُ: فعل مضارع - غائب - مزيد ثلاثي، و مصدره: إِدْخَالَ / جواب شرط، و فاعله: «الطائر» و مرفوع
- (۴) أسنان: اسم - جمع تكسير، و مفرده: سَنٌّ - معرب / مضاف إليه و مجرور و علامته: كسرة النون

۱۰۱- «قد تَبَيَّنَتْ أبعادُ التأثيرِ و أَلْفَ كتابٍ فيها. الكتابُ سُمِّيَ بالمُعَرَّبَاتِ!»:

- (۱) تَبَيَّنَتْ: فعل - مؤنَّث - مزيد ثلاثي و مصدره «تَبَيَّنَ»، على وزن «تَفَعَّلَ» / فعل، و فاعله «أبعاد» و الجملة فعلية
  - (۲) التأثير: اسم - مفرد - مذکر - مصدر على وزن «تفعيل» - معرفة بآل / مضاف إليه و مجرور بالكسرة
  - (۳) الكتاب: اسم - مفرد - مذکر - معرفة بآل - معرب / مبتدأ و مرفوع و الألف و لامه بمعنى «هذا»
  - (۴) المُعَرَّبَاتِ: اسم - جمع تكسير للمؤنَّث، مفردة: المُعَرَّب - معرفة / مجرور بحرف الجر بالكسرة
- ۱۰۲- «إِنَّ الأشياءَ تَرخُصُ إذا كَثُرَتْ إلاَّ الأدب!»:

- (۱) الأدب: مذکر - مفرد، جمعه: الآداب - معرفة بالعلمية - معرب / مستثنى منه لـ«الأشياء» و منصوب بعلامة الفتحة
- (۲) الأشياء: اسم - جمع التفسير، مفردة: الشيء ← مذکر - معرفة بآل / اسم للحرف المشبه بالفعل و منصوب
- (۳) تَرخُصُ: فعل مضارع - مفرد مؤنَّث - مجرد ثلاثي من مادة: «ر خ ص» / فعل و فاعل، الجملة فعلية
- (۴) كَثُرَتْ: فعل ماضٍ - مؤنَّث - مجرد ثلاثي و مضارعه للمذکر: «يَكْثُرُ» - معلوم / الجملة فعلية

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۱۰۳ - ۱۱۰)

۱۰۳- عَيْنُ الْخَطِّ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) ﴿و إِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَاماً﴾
- (۲) ﴿و مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ﴾
- (۳) اِسْتَقُوا مِنْهَا كَلِمَاتٍ أُخْرَى كَثِيرَةً!
- (۴) قَدْ تَغَيَّرَتْ أَصْوَاتٌ و أَوْزَانٌ بَعْضِ الْمَفْرَدَاتِ!

۱۰۴- «..... تحترمي الآخرين فهم..... ك أيضاً!» عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينَ:

- (۱) إِنْ / يَحْتَرِمُونَ
- (۲) إِذَا / تَحْتَرِمُونَ
- (۳) مِنْ / تَحْتَرِمُونَ
- (۴) إِنْ / يَحْتَرِمُوا

۱۰۵- عَيْنُ فِعْلِ الشَّرْطِ مُضَارِعاً:

- (۱) مَنْ تَعَلَّمَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ قَدَرَ عَلَى فَهْمِ آيَاتِ الْقُرْآنِ!
- (۲) مَنْ تَحَمَّلَ الْمَشَاكِلَ بِالِاسْتِعَانَةِ بِاللَّهِ فَازَ فِي حَيَاتِهِ!
- (۳) مَنْ يَدْرُسُ جَيِّداً و لَا يَنْجَحُ فِي امْتِحَانَاتِ الْمَدْرَسَةِ!
- (۴) إِنْ تَغَيَّرَ طَرِيقَةُ تَدْرِيسِكَ يَتَقَدَّمُ الطَّلَابُ فِي هَذَا الدَّرْسِ!

۱۰۶- عین عبارة لا يوجد فيها اسم نكرة:

- (۱) سمعتُ من صديقي حامدٍ أنّ المفردات الفارسيّة دخلت العربية منذ العصر الجاهلي!
- (۲) هاشم كان أعلم من زملائنا الآخرين على الموضوعات المهمة التي طرحها المعلم!
- (۳) الركب جماعة من المسافرين يسافرون على الدواب!
- (۴) يرى سعديّ الليل و النهار سواءً من الهجر!

۱۰۷- عین النكرة تُترجم معرفة:

- (۱) مثل نور الله كمشكاة فيها سراج!
- (۲) حديقة شاهزاده جنة رائعة في بلاد كبيرة!
- (۳) ذلك المعلم شابٌ ذكيٌّ و يُدرّس في القرية!
- (۴) رائحة الشجرة كريهة و الحيوانات تهرب منها!

۱۰۸- « ما نجح في الامتحان من بين التلاميذ إلا محمد! » نستنتج من العبارة السابقة . . . (عين الخطأ):

- (۱) إنّما نجح في الامتحان محمد!
- (۲) لم يرسب في الامتحان إلا محمد!
- (۳) لم ينجح في الامتحان إلا محمد!
- (۴) فقط محمد، ما رسب في الامتحان!

۱۰۹- عین ما ليس فيه المستثنى منه:

- (۱) ضيّع الأولاد جميعهم عمرهم إلا الولد الصغير!
- (۲) ليس في ساحة المدرسة طالب إلا الحسن!
- (۳) لن يفوز الطلاب في دروسهم إلا المجتهدين!
- (۴) لم تُترجم من العربية إلى الفارسية إلا عبارة قصيرة!

۱۱۰- عین المستثنى منه يكون اسم مفعول:

- (۱) لم يحصد المزارعون محاصيلهم الصيفيّة إلا الشعير!
- (۲) لا يساعد المظلومين أحدٌ إلا الذين لا يخافون الظالمين!
- (۳) ركب المسافرون الحافلة بعد إنتظارٍ إستغرق نصف ساعة إلا عشرة رجال!
- (۴) إنّ المختبرات ساعدت البشر لمعالجة الأمراض مُساعدةً بالغة إلا بعض الأمراض!

عربی زبان قرآن (۱)

در این بخش، از میان سوالات عربی (۱) و عربی (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۲۰ «یا» به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مَطَرُ السَّمَكَ
التَّعَايِشُ السَّلْمِيُّ
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۲۳ تا ۴۶

■ عَيْنُ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۱۱ - ۱۱۵)

۱۱۱- ﴿لَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾:

(۱) از کسانی نباشید که نشانه‌های خداوند را تکذیب کردند، تا از زیان‌کاران نباشید!

(۲) هرگز از کسانی نباش که نشانه‌های الهی را تکذیب کردند، تا از زیان‌کاران نشوی!

(۳) هیچ‌وقت از کسانی نباشید که آیات الهی را تکذیب کردند، که از زیان‌کاران خواهی بود!

(۴) هرگز از کسانی که آیات خداوند را تکذیب کردند نباش، که از زیان‌کاران باشی!

۱۱۲- «يَا إِخْوَانِي! لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ أَحَدًا وَلَا تُصِرُّوا عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَالْعِدَاوَةِ لِأَنَّهُ لَا يَنْتَفِعُ بِهَا أَحَدٌ؛ عَلَيْكُمْ أَنْ تَتَعَايَشُوا

تَعَايِشًا سَلْمِيًّا!»: ای برادران من! ...

(۱) کسی را با الله شریک نکنید و بر نقاط اختلاف و دشمنی پافشاری نکنید زیرا کسی از آن‌ها بهره‌مند نمی‌شود و شما باید با همدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز کنید!

(۲) کسی را با پروردگار شریک نکنید و بر نقاط اختلاف و دشمنی‌ها اصرار نکنید چرا که کسی به واسطه آن‌ها سود نمی‌برد و بر شماست با یکدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز کنید!

(۳) کسی را با پروردگار شریک نکنید و بر اختلافات و دشمنی پافشاری نکنید زیرا به کسی سود نمی‌رساند و بر شما واجب است که با یکدیگر مسالمت‌آمیز زندگی کنید!

(۴) کسی را با خداوند شریک نکنید و بر نقاط اختلاف و دشمنی اصرار نداشته باشید زیرا کسی از آن‌ها سود نبرده است و بر همه شما واجب است در کنار یکدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز داشته باشید!

۱۱۳- «تَحْيِرُ النَّاسِ مِنْ تَسَاقُطِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ وَ مَا كَانُوا يُصَدِّقُونَ أَنَّ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ تَكُونُ أَمْرًا طَبِيعِيًّا!»:

(۱) مردم متحیر شدند از اینکه ماهی‌ها از آسمان افتادند و باور نمی‌کردند که این پدیده‌ها امری طبیعی باشند!

(۲) مردم از افتادن ماهی‌ها از آسمان متحیر می‌شوند و باور نمی‌کردند که این پدیده امری طبیعی است!

(۳) مردم از سقوط ماهی‌ها از آسمان متحیر می‌شوند و باور نمی‌کنند که این پدیده امری طبیعی باشد!

(۴) مردم از افتادن ماهی‌ها از آسمان متحیر شدند و باور نمی‌کردند که این پدیده امری طبیعی باشد!

۱۱۴- «داستان زیبای «پیرمرد و دریا» را در اینترنت جست‌وجو کن و آن را مطالعه نما!»:

(۱) تبحث عن القصة الجميلة لـ «الرجل المسنّ و البحر» في الانترنت و تقرئها!

(۲) لِيَبْحَثَ قِصَّةَ جَمِيلَةَ لـ «الرجل المسنّ و البحر» في الانترنت و لِيَقْرَأَهَا!

(۳) اِبْحَثْ عَنِ قِصَّةِ «الرجل المسنّ و البحر» الْجَمِيلَةَ فِي الْإِنْتَرْنِتِ وَ اِقْرَأَهَا!

(۴) اُبْحَثْ فِي الْإِنْتَرْنِتِ عَنِ قِصَّةِ «رَجُلٍ مَسَّنٍّ وَ الْبَحْرِ» جَمِيلَةَ وَ اَقْرَأَهَا!

۱۱۵- عَيْنُ مَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْحَدِيثِ النَّبَوِيِّ: «مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ الْعَطَّارِ إِنْ جَالَسَتْهُ نَفَعَكَ»

(۱) دوستان را کجا کنی محروم تو که با دشمن این نظر داری

(۲) دوست مشمار آنکه در نعمت زند لاف یاری و برادرخواندگی

(۳) هر که باشد همنشین دوستان هست در گلخن میان بوستان

(۴) دوست آن باشد که گیرد دست دوست در پریشان حالی و درماندگی

۱۱۶- عین الصحیح فی التحلیل الصرفی و المحل الاعرابی: «أولئك الطالبات المُجتهدات مُحترمات في مدرستهن!»

- (۱) الطالبات: اسم - جمع سالم للمؤنث «مفردة: طالب ← اسم فاعل» / خبر و الجملة إسمية
- (۲) المجتهدات: اسم فاعل من مزيد ثلاثي «مصدرها: جهاد» - جمع مؤنث / صفة للموصوف «الطالبات»
- (۳) مدرسة: اسم - مفرد مؤنث «حروفه الأصلية: د ر س» / مجرور بالحرف الجار؛ في مدرسة: جار و مجرور
- (۴) محترمات: اسم - جمع سالم - اسم مفعول من مجرد ثلاثي «حروفه الأصلية: ح ر م» / خبر للمبتدأ «أولئك»

۱۱۷- عین الصحیح فی ضبط حركات الحروف:

- (۱) سَبَبُ تَلَوُّثِ الْهَوَاءِ إِحْتِرَاقِ النَّفْطِ بِسَبَبِ مُحَرَكَاتِ السِّيَّارَاتِ!
- (۲) بَعْدَ انْسِحَابِ الْعَدُوِّ انْتَصَرَ جَيْشُ الْإِسْلَامِ وَ رَجَعُوا إِلَى الْوَطَنِ!
- (۳) يَعْتَقِدُ الْوَالِدَانِ أَنَّ بَعْضَ الْأَطْفَالِ لَا يُدْرِكُونَ مَا يُقَالُ لَهُمْ!
- (۴) تَعْرِفُ الطُّيُورَ وَالْحَيَوَانَاتُ طَرِيقَةَ اسْتِعْمَالِ الْإِعْشَابِ الطَّيْبَةِ!

۱۱۸- عین الصحیح فی استخدام الضمیر المناسب:

- (۱) ... تترجم المتون العربية باللغة الإنجليزية! (هي) (۲) ... ما أخبرنا عما وقع الليلة الماضية! (نحن)
- (۳) ... تقدّمت كثيرة في الشهور الأخيرة! (أنت) (۴) ... ترحمين الحيوانات كلها! (أنتن)

۱۱۹- عین فعلاً مصدره من وزن الإفعال:

- (۱) لَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَ لَا السَّيِّئَةُ ادْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
- (۲) اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
- (۳) لَا يَجُوزُ الْإِصْرَارُ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ
- (۴) قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

۱۲۰- عین فعلاً حرف «التاء» فيه علامة للفعل المضارع:

- (۱) تَبَيَّنَ الْمَوْضُوعُ الْمُعَقَّدُ الَّذِي كَانَ قَدْ شَغَلَ فِكْرَنَا!
- (۲) الطُّلَّابُ تَجَمَّعُوا حَوْلَ مُعَلِّمِهِمْ لِكَسْبِ رِضَاهِ!
- (۳) بِنْتِي تَقَدَّمَ لِلأَوْلَادِ الْفُقَرَاءِ كُتُبَهَا الدِّرَاسِيَّةَ!
- (۴) تَكَلَّمَ مُعَلِّمِي مَعَ بَعْضِ التَّلَامِيذِ الْقُدَمَاءِ!

عربی زبان قرآن (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۲۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.

عجائب المخلوقات

تأثیر اللغة الفارسية على اللغة العربية

درس‌های ۳ و ۴

صفحه‌های ۳۱ تا ۶۰

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۲۱ - ۱۲۵)

۱۲۱- ﴿ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ ... ﴾

(۱) آنچه خداوند می‌خواهد، قرار گرفتن شما در حالت بحرانی است!

(۲) خداوند نمی‌خواهد که شما را در حالت بحرانی قرار دهد!

(۳) خدا نمی‌خواهد تا شما را از حالت بحرانی خارج سازد!

(۴) خدا قرار گرفتن شما در حالت بحرانی را نمی‌خواهد!

۱۲۲- «إِذَا أَرَادَ السَّنَجَابُ الطَّائِرُ أَنْ يَطِيرَ بَيْنَ الْأَشْجَارِ يَفْتَحُ غِشَاءَهُ الْخَاصَّ وَ يَصِيرُ كَالْمِظَلَّةِ وَ يَطِيرُ سَرِيعًا!»:

(۱) هرگاه سنجاب پرنده بخواند بین درختان پرواز کند، پوسته‌اش که خاص است باز می‌شود و همچون چتر می‌گردد و به سرعت پرواز می‌کند!

(۲) وقتی سنجاب پرنده می‌خواهد بین درختان پرواز کند، پوسته‌ای خاص را می‌گشاید و مثل چتر می‌شود و سریع به پرواز درمی‌آید!

(۳) اگر سنجاب پرنده بخواند میان درختان پرواز کند، پوسته مخصوصش را می‌گشاید و همچون چتر می‌شود و به سرعت پرواز می‌کند!

(۴) اگر سنجاب پرنده بخواند میان درختان پرواز کند، پوسته مخصوصش را باز می‌کند و همچون چتری می‌شود و سریعاً پرواز می‌کند!

۱۲۳- «الْمُفْرَدَاتُ الَّتِي دَخَلَتْ الْعَرَبِيَّةُ مِنْ لُغَاتٍ أُخْرَى تُسَمَّى الْكَلِمَاتِ الدَّخِيلَةِ وَ يُغَيِّرُ الْعَرَبُ أَوْزَانَهَا وَفَقَّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ!»:

(۱) کلماتی که از زبان‌های دیگری وارد زبان عربی می‌شوند، کلمات وارد شده نامیده می‌شوند و عرب‌ها وزن‌هایشان را براساس زبان عربی عوض می‌کنند!

(۲) واژگانی را که از زبان‌هایی دیگر وارد زبان عربی شده‌اند، کلمات دخیل می‌نامند و عرب‌ها براساس زبان عربی وزن‌های آن‌ها را تغییر می‌دهند!

(۳) واژگانی که از زبان عربی وارد زبان‌های دیگر شده، واژگان داخل شده نامیده می‌شوند و عرب‌ها وزن آن‌ها را مطابق زبان عربی تغییر می‌دهند!

(۴) کلماتی که از زبان‌های دیگری در زبان عربی وارد شده، کلمات دخیل نامیده می‌شوند و عرب‌ها وزن‌هایشان را بر طبق زبان عربی تغییر می‌دهند!

۱۲۴- عَيْنِ الْخَطَأِ:

(۱) إِنْ تُحَدِّثَ طَرِيقَةَ حَسَنَةً فِي تَعْلِيمِ الْأَطْفَالِ اتَّبِعْكَ!: چنانچه روشی نیکو در آموزش کودکان پدید بیاوری از تو پیروی می‌کنم!

(۲) الْعِلْمُ كَنْزٌ وَ لَا يَحْصُلُ إِلَّا بَعْدَ الْجُهْدِ الْكَثِيرِ!: دانش گنج است و فقط پس از تلاش زیاد حاصل می‌شود!

(۳) مَنْ قَدَّمَ الْخَيْرَ لِنَفْسِهِ وَجَدَ نَتِيجَتَهُ عِنْدَ اللَّهِ!: هرکس برای خودش نیکی پیش بفرستد نتیجه آن را نزد خدا می‌یابد!

(۴) لِئُبَيِّنَ أَهْدَافَهُ لِلنَّاسِ نَطَقَ عَالِمٌ رَأْيَهُ عِنْدَهُمْ!: برای اینکه هدف‌هایش برای مردم آشکار شود یک دانشمند دیدگاهش را برای آنان بر زبان آورد!

۱۲۵- عَيْنُ الْخَطَأِ عَنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَاتِ:

- (۱) ﴿إِنْ تَتَّصِرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ﴾: با خدا باش پادشاهی کن!
  - (۲) الْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ: از دل برود هر آنکه از دیده رود!
  - (۳) مَنْ يُحَاوِلُ كَثِيرًا يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ: هر که طاووس خواهد جور هندوستان کشد!
  - (۴) مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ: هر چه کنی به خود کنی، گر همه نیک و بد کنی!
- ۱۲۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «تَبَادُلُ الْمُفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ فِي الْعَالَمِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ!»

- (۱) تَبَادُلُ: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب / فعل و مع فاعله جملة فعلية
  - (۲) الْمُفْرَدَاتِ: اسم مفعول - جمع سالم للمؤنث - معرفة / فاعل و مرفوع بالضمّة
  - (۳) طَبِيعِيٌّ: اسم - مفرد و مذکر - نكرة - مبني / صفة أو نعت، و موصوفها: أمر
  - (۴) اللُّغَاتِ: اسم - جمع سالم للمؤنث (مفرده: لُغَة) - معرب / مضاف اليه و مجرور بالكسرة
- ۱۲۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) اسْتَمِعَ النَّبِيُّ إِلَى الْأَشْعَارِ وَ طَلَبَ مِنَ الشَّاعِرَةِ أَنْ تَنْشِدَ أَكْثَرَ!
- (۲) إِنْ يَسْتَفِدُّ الْإِنْسَانُ مِنَ الْمَوَادِّ السُّكَّرِيَّةِ يُصَبُّ بِالْأَمْرَاضِ الْكَثِيرَةِ!
- (۳) لَا يَتَّعَاوَنُ الْمُسْلِمُونَ فِي الْمَعَاصِي وَ لَا يَعْتَمِدُونَ عَلَى الْأَعْدَاءِ فِي الْمَشَاكِلِ!
- (۴) سَجَلَتْ مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو مَسْجِدَ الْإِمَامِ وَ قُبَّةَ قَابُوسٍ فِي قَائِمَةِ التَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ!

۱۲۸- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّعْرِيفِ:

- (۱) الْمُفْرَدَاتِ: أَلْفَاظٌ يَنْطَقُهَا النَّاسُ كُلَّ يَوْمٍ!
- (۲) يَدْرِي: يَأْخُذُ الْعِلْمَ النَّافِعَ مِنَ الْأَسْتَاذِ الْحَادِقِ!
- (۳) الْمَظْلَّةُ: الْمَرَأَةُ الَّتِي تَنْظُمُ سَائِرَ النَّاسِ وَ تَضُرُّهُمْ!
- (۴) الْمُعْرَبَةُ: لُغَةٌ مِنَ اللُّغَاتِ الْعَالَمِيَّةِ الَّتِي يَتَكَلَّمُ الْعَرَبُ بِهَا!

۱۲۹- عَيْنُ مَا فِيهِ مَعْرَفٌ بِأَلٍ:

- (۱) أَحَبُّ أَلْوَانًا تَهْدِيْ أَعْصَابِنَا!
- (۲) لِلدَّهْرِ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ!
- (۳) أَلَسْنَتَكُمْ قَدْ تَعَوَّدَتْ عَلَى أَنْ تَكْذِبَ!
- (۴) إِنَّ اللَّهَ صَمْدٌ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ!

۱۳۰- عَيْنُ أَسْلُوبِ الشَّرْطِ خَطَأً:

- (۱) مَا تَزْرَعُوا هُنَا أَوْلَادَكُمْ يَحْصِدُونَ!
- (۲) إِنْ حَصَلَتْ عَلَى النَّجَاحِ زَادَ سُرُورَ وَالِدَيْكَ!
- (۳) إِنْ تَتَّصِرُوا اللَّهَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ!
- (۴) التَّمْسَاحُ إِنْ أَكَلَ فَرِيْسَةً أَكْبَرَ أَفْرَزَتْ عَيْوَنَهُ دَمُوعًا!

تاریخ و جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۱۵ دقیقه

تاریخ (۳):

درس هفتم: ایران در دوره
حکومت رضاشاه
درس هشتم: جنگ جهانی دوم و
جهان پس از آن
(تا ابتدای جنگ جهانی دوم)
صفحه‌های ۹۲ تا ۱۰۴
جغرافیا (۳):
درس چهارم: مدیریت حمل و نقل
فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)
صفحه‌های ۵۹ تا ۸۰

۱۳۱- چرا دولت انگلستان برای پیگیری منافع خود ترجیح می‌داد از نظامیان دست‌نشانده در ایران استفاده کند؟ زیرا

(۱) انگلیسی‌ها از انتشار اندیشه‌های انقلابی کمونیست‌های روسیه در ایران بیم داشتند.

(۲) انگلیسی‌ها دریافته بودند که نمی‌توانند ایران را مانند هندوستان به خاک خود ضمیمه کنند.

(۳) ایران در مسیر ارتباطی هندوستان و اروپا قرار داشت و انگلستان می‌توانست با هزینه کمتری بین این دو

منطقه کالا جابه‌جا کند.

(۴) هزینه‌هایی که برای حضور نیروهایش در ایران و نقاط دیگر جهان متحمل می‌شد بسیار بالا بود.

۱۳۲- دلیل سیاست گرایش به آلمان از سوی رضاشاه چه بود؟

(۱) کمک به ثبات، صلح و آرامش بین‌المللی

(۲) تصمیم انگلستان مبنی بر فراهم‌آوری فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان در کشورهای تحت سلطه‌اش

(۳) ترمیم خرابی‌ها و ویرانی‌های اقتصادی ناشی از جنگ جهانی اول در کشور ایران

(۴) جلوگیری از تهاجم نظامی برخی دولت‌ها به ایران

۱۳۳- با اخراج کدام کشور از جامعه ملل، بی‌اعتباری این نهاد بین‌المللی بیشتر شد؟

(۱) آلمان (۲) ایتالیا (۳) ژاپن (۴) شوروی

۱۳۴- اساس برنامه صنعتی استالین بر چه چیزی استوار بود؟

(۱) کشتی‌سازی و تجهیز وسایل دریانوردی (۲) تولید کالاهای سرمایه‌ای و وسایل جنگی

(۳) ساخت شبکه وسیعی از جاده‌ها و راه‌آهن (۴) ایجاد کارخانه‌های تولید مواد اولیه و خام

۱۳۵- پس از کدام واقعه تاریخی حکومت جمهوری در کشور آلمان روی کار آمد؟

(۱) انحلال حزب‌های سیاسی به جز حزب نازی و قبضه کامل قدرت توسط هیتلر

(۲) موفقیت نازی‌ها در انتخابات مجلس و رسیدن هیتلر به مقام صدراعظمی

(۳) شکست آلمان در جنگ جهانی اول و پناهنده شدن امپراتور وقت آلمان به هلند

(۴) انعقاد پیمان عدم تجاوز میان شوروی و آلمان در سال ۱۹۳۹

۱۳۶- اگر مسیر مستقیم بین دو شهر فرضی، ۴ کیلومتر و مسیری که به دلیل وجود پیچ و خم و انحراف باید احداث شود، ۶ کیلومتر باشد، شاخص انحراف این

مسیر چقدر است؟

۱۶۰ (۴)

۱۵۰ (۳)

۱۴۰ (۲)

۱۲۰ (۱)

۱۳۷- در کدام گزینه به پایداری حمل و نقل شهری توجه شده است؟

(۱) برطرف کردن هر چه سریع تر مشکل کمبود پارکینگ و اتلاف وقت برای پارک خودروها

(۲) فراهم آوردن وسایل حمل و نقل مناسب برای گردشگری در فصول خاص

(۳) طراحی خطوط ویژه و رمپ‌های ورود معلولان به اتوبوس‌ها

(۴) کاهش مسافت بین محل کار و محل سکونت شهروندان

۱۳۸- با توجه به مدیریت حمل و نقل در ایران:

(الف) توجیه اصلی سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه حمل و نقل آبی و ریلی برای کشور چیست؟

(ب) کدام ارگان مدیریت حمل و نقل شهری را برعهده دارد؟

(۱) افزایش روزافزون جمعیت و گسترش شهرها و حومه‌ها و توسعه گردشگری - شهرداری‌ها

(۲) موقعیت جغرافیایی و ترابری ویژه در منطقه جنوب غربی آسیا و قفقاز - شهرداری‌ها

(۳) افزایش روزافزون جمعیت و گسترش شهرها و حومه‌ها و توسعه گردشگری - وزارت راه و شهرسازی

(۴) موقعیت جغرافیایی و ترابری ویژه در منطقه جنوب غربی آسیا و قفقاز - وزارت راه و شهرسازی

۱۳۹- شهر A روی نصف النهار ۳۰ درجه شرقی و شهر B روی نصف النهار ۸۰ درجه شرقی واقع شده است. اگر در شهر A ساعت ۱۱ صبح باشد در شهر B

ساعت چند است؟

(۲) ۱۳ و ۱۰ دقیقه بعد از ظهر

(۱) ۱۲ و ۳۰ دقیقه بعد از ظهر

(۴) ۱۲ ظهر

(۳) ۱۴ و ۲۰ دقیقه بعد از ظهر

۱۴۰- مهم‌ترین کاربرد انواع GPS کدام است و بیشترین کاربرد کنونی آن برای مردم جهان چیست؟

(۱) تعیین اختلاف ساعت میان نقاط مختلف - مسیریابی

(۲) تعیین موقعیت جغرافیایی مکان‌ها و زمان مدنظر - مسیریابی

(۳) تعیین اختلاف ساعت میان نقاط مختلف - مکان‌یابی فعالیت‌ها

(۴) تعیین موقعیت جغرافیایی مکان‌ها و زمان مدنظر - مکان‌یابی فعالیت‌ها

تاریخ و جغرافیا (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ و جغرافیا (۱) و تاریخ و جغرافیا (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰ «یا» به سؤالات ۱۵۱ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۱):

فصل دوم: جهان در عصر

باستان؛ میراث بشری

(درس‌های ۴ تا ۶)

صفحه‌های ۲۹ تا ۶۰

جغرافیا (۱):

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران

(درس‌های ۳ و ۴)

صفحه‌های ۱۳ تا ۳۲

۱۴۱- قانون حمورابی، به عنوان نخستین سند قانون‌گذاری جهان، متعلق به کدام یک از اقوام باستانی زیر است؟

(۱) آکدی

(۲) آشوری

(۳) اموری

(۴) سومری

۱۴۲- مصر باستان اغلب از چه طریقی در معرض هجوم بیرونی قرار داشت؟

(۱) دریای مدیترانه در شمال

(۲) صحراهای گرم در غرب

(۳) درهٔ پهناور رود نیل در جنوب

(۴) شبه‌جزیرهٔ سینا در شمال شرق

۱۴۳- چرا دربارهٔ اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تمدن سند چیزی نمی‌دانیم؟

(۱) از بین رفتن تدریجی آثار این تمدن

(۲) عدم وجود نوشته‌های گلی منتسب به آن

(۳) پهناوری و گستردگی جغرافیایی این تمدن

(۴) ناتوانی در رمزگشایی و خوانش لوح‌ها و نوشته‌ها

۱۴۴- دوران ضعف و انحطاط کدام تمدن باستانی را مورخان عصر تاریکی نامیده‌اند؟

(۱) روم

(۲) چین

(۳) مینوس

(۴) میسن

۱۴۵- در نتیجهٔ کدام اقدام، جمهوری رم به قدرتی بزرگ در مدیترانه و شمال آفریقا تبدیل شد؟

(۱) شکست حکومت کارتاژ و پادشاهان مقدونی

(۲) براندازی بقایای حکومت سلوکی در شرق مدیترانه

(۳) سرکوب شورش سرداران جاه‌طلب و بردگان

(۴) تسلط بر سرتاسر شبه‌جزیرهٔ ایتالیا

۱۴۶- در کدام گزینه به موقعیت نسبی به‌درستی اشاره نشده است؟

(۱) قرارگیری دشتهای بزرگ و منطقهٔ کوهستانی البرز در ایران

(۲) قرارگیری بحرین در حاشیهٔ خلیج فارس

(۳) قرارگیری کشور آذربایجان در حاشیهٔ غربی دریای خزر

(۴) قرارگیری نیویورک در ساحل اقیانوس اطلس

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۴۷- علت ممتاز بودن موقعیت نسبی کشور ایران کدام است؟

- (۱) قرارگرفتن در مجاورت دریای خزر، خلیج فارس، دریای عمان و تنگه هرمز
- (۲) گستردگی در عرض جغرافیایی منطقه معتدله نیمکره شمالی و تنوع آب‌وهوایی بالا
- (۳) برخورداری از موقعیت ریاضی خاصی که تنوع محیط‌زیست و تولید کشاورزی را به دنبال داشته است.
- (۴) دارابودن موقعیت ریاضی منحصربه‌فرد کشور در عرض ۲۵ تا ۴۰ درجه شمالی و طول ۴۴ تا ۶۳ درجه شرقی

۱۴۸- کدام گزینه با عبارات زیر از نظر شمول، ارتباط پیدا می‌کند؟

«نواحی داخلی کشور - ارتفاع اغلب بالای هزار متر از سطح دریاهای آزاد - جهت شمالی جنوبی»

- (۱) جلگه‌ها - سرزمین‌های کوهستانی - منطقه کوهستانی تالش
- (۲) جلگه‌ها - جلگه‌های مرتفع - منطقه کوهستانی آذربایجان
- (۳) دشت‌ها - سرزمین‌های کوهستانی - منطقه کوهستانی تالش
- (۴) دشت‌ها - جلگه‌های مرتفع - منطقه کوهستانی آذربایجان

۱۴۹- کدام مورد، از مشخصات منطقه کوهستانی البرز است؟

- (۱) امتداد چین‌خوردگی این منطقه، آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
- (۲) از تنگه منجیل شروع می‌شود و در امتداد طول جغرافیایی تا کوه‌های شاه‌کوه، ادامه دارند.
- (۳) قلّه دماوند در این منطقه، از طریق فعالیت‌های آتشفشانی در دوران دوم شکل گرفته است.
- (۴) در جهت شمالی - جنوبی قرار دارد و امتداد شکل‌گیری آن، با کوه‌های تالش متفاوت است.

۱۵۰- هر کدام از دشت‌های زیر به ترتیب به کدام دلایل ایجاد شده‌اند؟

«ماهی‌دشت کرمانشاه - نهاوند - دشت کاکان فارس»

- (۱) انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست - انحلال مواد آهکی - در هنگام چین‌خوردگی
- (۲) انحلال مواد آهکی - در هنگام چین‌خوردگی - انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست
- (۳) انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست - در هنگام چین‌خوردگی - انحلال مواد آهکی
- (۴) انحلال مواد آهکی - انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست - در هنگام چین‌خوردگی

تاریخ و جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۴۱ تا ۱۵۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۲):

فصل دوم: ظهور اسلام، حرکتی

تازه در تاریخ بشر

(درس‌های ۴ تا ۶)

صفحه‌های ۳۰ تا ۶۵

جغرافیا (۲):

فصل دوم: نواحی طبیعی

(درس‌های ۳ و ۴)

صفحه‌های ۱۹ تا ۵۲

۱۵۱- کدام مورد، دربارهٔ عبدالله بن ابی رئیس منافقان مدینه در عصر پیامبر (ص) درست است؟

(۱) در برخی غزوه‌ها مانند بدر و خندق شرکت نکرد و به تحریک مهاجرین علیه انصار پرداخت.

(۲) در جنگ مسلمانان با یهودیان بنی قریظه و تصمیم پیامبر (ص) به محاصرهٔ آن‌ها، یهودیان را تشویق به

مقاومت کرد.

(۳) تلاش می‌کرد میان مسلمانان و یهودیان اختلاف ایجاد کند و مهاجرین مکی را علیه انصار و یهودیان مدینه تحریک کند.

(۴) با آغاز تضعیف قدرت و موقعیت قریش در حجاز اسلام آورد، در غزوهٔ احد شرکت نکرد و تا زمان وقوع غزوهٔ تبوک زنده بود.

۱۵۲- کدام اقدام پیامبر (ص) را در موقعیتی قرار داد که برای ریشه‌کن کردن شرک و بت‌پرستی اقدام کند؟

(۱) گرایش امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ به اسلام

(۲) استقبال گستردهٔ قبیله‌های مهم شبه‌جزیره از حکومت اسلامی

(۳) تداوم توطئه‌ها و دسیسه‌گری‌های مشرکان علیه مسلمانان

(۴) گسترش و پیشرفت نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام

۱۵۳- چرا حضرت علی (ع) مرکز خلافتشان را از مدینه به کوفه منتقل کردند؟

(۱) نزدیکی کوفه به بصره و مصر

(۲) همراهی با برخی از صحابهٔ پیامبر (ص)

(۳) دفع سرکشی‌ها و آشوبگری‌ها

(۴) عدم بیعت سران قریش با ایشان

۱۵۴- کدام شخصیت، فرماندهی سپاه اعراب مسلمان را در حمله به مصر برعهده داشت؟

(۱) اسامه‌بن زید

(۲) ولیدبن عتبّه

(۳) عمروعاص

(۴) عمار یاسر

۱۵۵- کدام گزینه به مهم‌ترین تحولاتی که با روی کار آمدن خلفای اموی پدید آمد، اشاره دارد؟

(۱) قومیت‌گرایی و تشدید تعصبات قبیله‌ای

(۲) موروثی شدن خلافت میان اعضای خاندان حاکم

(۳) ترویج تفکر جبرگرایی برخلاف آموزه‌های اسلام

(۴) فاصله گرفتن حکومت از اصول مورد تأکید قرآن و پیامبر (ص)

۱۵۶- در وقوع بارندگی حضور کدام عوامل ضروری است؟

- (۱) ناهمواری‌ها، رطوبت و ناپایداری هوا
 (۲) ناهمواری‌ها، کمربندهای پرفشار و جریان‌های آب سرد
 (۳) برخورد توده‌های هوا، رطوبت و ناپایداری هوا
 (۴) برخورد توده‌های هوا، ناهمواری‌ها و جریان‌های آب سرد

۱۵۷- با توجه به انواع نواحی آب و هوایی، هوازدگی فیزیکی در آب و هوای ... به دلیل ... فعالیت زیادی دارد.

- (۱) کوهستانی - میانگین دمای بالا
 (۲) معتدل خزری - رطوبت نسبی بالا
 (۳) گرم و شرجی - میانگین دمای پایین
 (۴) گرم و خشک - کمبود بارش و اختلافات دمایی

۱۵۸- بیابان‌های زیر در اثر کدام یک از علل دوگانه ایجاد بیابان‌ها تشکیل شده‌اند؟

«آناکاما - تکه‌ماکان - نامیب»

- (۱) دوری از منابع رطوبت - استقرار مرکز پرفشار - استقرار مرکز پرفشار
 (۲) استقرار مرکز پرفشار - دوری از منابع رطوبت - استقرار مرکز پرفشار
 (۳) استقرار مرکز پرفشار - دوری از منابع رطوبت - دوری از منابع رطوبت
 (۴) دوری از منابع رطوبت - استقرار مرکز پرفشار - دوری از منابع رطوبت

۱۵۹- در کدام گزینه همه اشکال فرسایشی ناشی از حفر مواد هستند؟

- (۱) آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی در دریاها و ستون‌های سنگی نواحی بیابانی
 (۲) دماغه‌های ماسه‌ای و ستون‌های سنگی دریایی و تپه‌های ماسه‌ای در نواحی بیابانی
 (۳) حفره، شکاف و زبانه در دریاها و ستون‌های سنگی و تپه‌های ماسه‌ای در نواحی بیابانی
 (۴) غارها و طاق‌های دریایی، گرزدیو و ستون‌های سنگی نواحی بیابانی

۱۶۰- کدام گزینه به ترتیب توضیحی مناسب برای موارد زیر ارائه داده است؟

الف) دره‌های U شکل

ب) مورن

- (۱) معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال به وجود آمده‌اند - سنگ‌ها و رسوباتی هستند که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند.
 (۲) معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می‌گیرند - سنگ‌ها و رسوباتی هستند که رودها با خود حمل می‌کنند.
 (۳) معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می‌گیرند - سنگ‌ها و رسوباتی هستند که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند.
 (۴) معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال به وجود آمده‌اند - سنگ‌ها و رسوباتی هستند که رودها با خود حمل می‌کنند.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس هفتم: عقل در فلسفه
(قسمت اول)
درس هشتم: عقل در فلسفه
(قسمت دوم)
صفحه‌های ۵۲ تا ۶۸

۱۶۱- کدام گزینه از جمله کارکردهای عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال نیست؟

(۱) دستیابی به دانش‌های مختلف در حیطه علوم تجربی (۲) رسیدن به حقایق عقلانی محض

(۳) عمل به نیکی‌ها و دوری از بدی‌ها (۴) شناخت افعال ناپسند اخلاقی

۱۶۲- ابزار و طریق اصلی رسیدن انسان به مرتبه عالم عقل در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(۱) داشتن استعداد ذاتی در رسیدن به چنین مرتبه‌ای از وجود (۲) سیر و سلوک نفسانی و تهذیب نفس

(۳) تجرد کامل از ماده و جسم (۴) درک حقایق به صورت مستقیم و شهودی

۱۶۳- ارسطو عقل انسان را براساس ... آن تقسیم می‌کند و این امر تقسیم می‌شود به ...

(۱) موضوع - تفکرانی که در حیطه استدلال‌های تجربی قرار می‌گیرند و آن‌هایی که استدلال عقلی محض هستند.

(۲) روش - شناخت چیزهایی که انسان در آفرینش آن‌ها نقشی ندارد و چیزهایی که در آفرینش آن‌ها مؤثر است.

(۳) موضوع - شناخت چیزهایی که انسان در آفرینش آن‌ها نقشی ندارد و چیزهایی که در آفرینش آن‌ها مؤثر است.

(۴) روش - تفکرانی که در حیطه استدلال‌های تجربی قرار می‌گیرند و آن‌هایی که استدلال عقلی محض هستند.

۱۶۴- تحولات عقل از رنسانس تاکنون به‌طور عمده مربوط به کدام یک از موارد زیر می‌باشد؟

(۱) اعتبار یا عدم اعتبار عقل (۲) معنا و مفهوم عقل

(۳) قلمرو شناخت عقل (۴) نقش عقل در حوزه دین و علم

۱۶۵- به ترتیب تفاوت و شباهت نظر ارسطو و دکارت درباره عقل و حدود توانایی آن در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) پذیرش عقل به عنوان دستگاه تفکر - پذیرش استدلال عقلانی مستقل از تجربه

(۲) رد و انکار عقل در معنای اول آن - توجه ویژه به معنای دوم عقل

(۳) توجه به هر دو معنای عقل - قائلیت به عقل به عنوان قوه استدلال در آدمی

(۴) پذیرش عقل به عنوان موجودی برتر - رد و انکار معنای اول عقل

۱۶۶- کدام گزینه درباره عقل و کارکرد آن نزد حکمای ایران باستان صحیح می‌باشد؟

- (۱) ایران تنها کانون عقل‌گرایی و دعوت به خرد در عهد باستان است.
- (۲) مزدا نام دیگر عقلی است که اولین مخلوق روحانی خدا به‌شمار می‌رود.
- (۳) پدیدار شدن عقاید غیرعقلانی نشان از روند نزولی عقل در ایران قدیم می‌باشد.
- (۴) وجود افسانه‌های اساطیری مختلف به عدم پذیرش عقل در معنای دوم منجر گردید.

۱۶۷- کدام عبارت درباره فیضی که از جانب عقل فعال به عقل انسان می‌رسد دقیق‌تر است؟

- (۱) تدبیر آسمان‌ها و فلک و جهان آفرینش است، که از جانب خدا صادر می‌شود.
- (۲) نوری است که چشم انسان را در دیدن و مشاهده حقایق عالم توانا می‌سازد.
- (۳) یاری‌رسانی در شناخت مفاهیم کلی و صورت‌های اشیاء و موجودات در عالم است.
- (۴) حقیقتی کاملاً غیرمادی است، که به طور نامحسوس در نفس انسان تحقق می‌یابد.

۱۶۸- هر یک موارد زیر به ترتیب در کدام‌یک از مراحل رشد عقل تحقق می‌یابند؟

«درک معقولات بدیهی - درک معقولات نظری - شکوفایی عقل»

- (۱) عقل بالفعل - عقل بالملکه - عقل بالفعل
- (۲) عقل بالفعل - عقل بالملکه - عقل بالفعل
- (۳) عقل بالملکه - عقل بالفعل - عقل بالمستفاد
- (۴) عقل بالفعل - عقل بالملکه - عقل بالمستفاد

۱۶۹- اگر بین یکی از داده‌های عقلانی ما و یافته‌های وحیانی تضاد آشکاری مشهود باشد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) باید داده‌های عقلانی خود را بازبینی کنیم تا بتوانیم خطای آن را یافته و اصلاح کنیم.
- (۲) ضرورتاً سخن وحی صحیح است و لذا باید عقل را به طور کلی کنار بگذاریم.
- (۳) باید سخن وحی را به نوعی تفسیر و تأویل کنیم که با داده‌های عقلی ما تعارض نداشته باشد.
- (۴) از آنجایی که ممکن است این تضاد واقعی باشد، باید سخن وحی را در اولویت قرار دهیم.

۱۷۰- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«غیر این عقل تو، حق را عقل‌هاست که بدان تدبیر اسباب سماست»

- (۱) در مصراع اول بیت، «عقل تو» به قوه استدلال و «عقل‌های حق» به موجودات برتر و مجرد اشاره دارند.
- (۲) عالم عقول در واقع جزئی از عالم ماوراءالطبیعه بوده و تمامی این عالم را در بر نمی‌گیرد.
- (۳) عقل اول واسطه فیض الهی بوده و سایر عقول صرفاً نقش دریافت‌کننده را دارند.
- (۴) بین عقول رابطه طولی برقرار است و عقل اول اولین مخلوق روحانی خداوند است.

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس سوم: فلسفه و زندگی
درس چهارم: آغاز تاریخی فلسفه
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۵

۱۷۱- کدام گزینه در مورد باورهای ما درست است؟

- (۱) باورهای هر فردی از استدلال‌های او نشأت می‌گیرد که منحصر به فرد هستند.
- (۲) داشتن باورهایی در مورد موضوعات بنیادین مختص فیلسوفان است.
- (۳) باورمندی به امور گوناگون با دانستن دلیل آن باورها ملازمه حتمی دارد.
- (۴) دستیابی به ریشه‌های فکری دیگران در بستر گفت‌وگو و زندگی روزمره میسر است.

۱۷۲- در کدام گزینه می‌توان گفت فرد به استقلال در اندیشه رسیده است؟

- (۱) فردی مقلد که عقاید او همگی درست و صحیح هستند.
- (۲) فردی که با عقاید رایج در جامعه مخالفت می‌کند.
- (۳) فردی که با استدلال کردن به عقاید نادرست رسیده است.
- (۴) فردی که گاه با روشی جدی و منطقی به مسائل بنیادی می‌پردازد.

۱۷۳- آنگاه که فیلسوف افکار و عقایدی را که بر مبنای مغالطه و عادت بوده‌اند نقد و ارزیابی می‌کند و با برهان و استدلال فهم درستی از حقایق ارائه

می‌دهد، به ترتیب به کدام یک از فواید تفکر فلسفی نائل شده است؟

- (۱) رهایی از عادات غیرمنطقی - استقلال در اندیشه
- (۲) دوری از مغالطه‌ها - استقلال در اندیشه
- (۳) دوری از مغالطه‌ها - رهایی از عادات غیرمنطقی
- (۴) رهایی از عادات غیرمنطقی - دوری از مغالطه‌ها

۱۷۴- کدام گزینه مربوط به «استقلال در اندیشه»، از آثار زندگی بر پایه فهم فلسفی، به شمار نمی‌رود؟

- (۱) فیلسوف واقعی هیچ سخن و باوری را بدون دلیل نمی‌پذیرد.
- (۲) فیلسوف با روش درست وارد مسائل بنیادین زندگی می‌شود و پاسخ می‌دهد.
- (۳) فیلسوف درباره انواع استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی ببرد، آن‌ها را می‌پذیرد.
- (۴) فیلسوف می‌کوشد فهم درستی از حقایق، چه در عالم هستی و چه در مسائل بنیادی زندگی ارائه دهد.

۱۷۵- عبارات مشخص شده در متن زیر، به ترتیب مرتبط با کدام یک از فواید تفکر فلسفی می‌باشد؟

«گاهی در جوامع، عقایدی بر اثر مرور زمان و انتقال از نسلی به نسل دیگر رواج می‌یابد و افراد این عقاید را بدون اینکه پشتوانه محکمی داشته باشند

می‌پذیرند. در این میان اندیشمندان می‌کوشند تا با بررسی این عقاید و ریشه‌ها و پشتوانه عقلی آن‌ها، به باوری صحیح برسند.»

- (۱) عادت‌های غیرمنطقی - دوری از مغالطات
- (۲) دچار شدن به مغالطات - استقلال در اندیشه
- (۳) عادت‌های غیرمنطقی - استقلال در اندیشه
- (۴) دچار شدن به مغالطات - دوری از مغالطات

۱۷۶- کدام گزینه را با توجه به تمثیل غار افلاطون نمی‌توان بیان کرد؟

- (۱) به محض مشاهده نور و روبه‌رو شدن با واقعیت نادرستی توهمات و دروغ‌ها آشکار می‌شود.
- (۲) وجود یک آموزگار و راهنما لازمه و شرط رسیدن به شناخت و دریافت معرفت حقیقی است.
- (۳) کسب شناخت و معرفت درست یک امر تدریجی است و به صورت دفعی و ناگهانی حاصل نمی‌شود.
- (۴) حقیقت غایی با صرف سخن و حرف به دیگران منتقل نمی‌شود و آن‌ها خود باید کشف آن را تجربه کنند.

۱۷۷- کدام گزینه درباره آغاز تاریخی فلسفه صحیح می‌باشد؟

- (۱) اطلاعات امروزی ما به هیچ وجه قادر به ارائه گزارش معتبری از جریان فلسفه نیست.
- (۲) شناسایی ریشه اندیشه‌های رایج کنونی به واسطه آشنایی با آغاز اندیشه‌های فیلسوفانه میسر است.
- (۳) اندیشیدن درباره مسائل هستی‌علتی برای پیدایش و تحقق تمدن‌های مختلف بوده است.
- (۴) زمان و مکان پیدایش فلسفه مشخص نیست؛ اما حدود شش قرن پس از میلاد مباحث فلسفی در یونان پایه‌گذاری شد.

۱۷۸- کدام گزینه درباره اولین فیلسوفان یونان صحیح است؟

- (۱) از آن جایی که اثری از تالس باقی نمانده است، نمی‌توان از افکار او آگاه شد.
- (۲) فیثاغورس و پیروان او بنیان‌گذاران علم حساب و نجوم در تاریخ به‌شمار می‌روند.
- (۳) فیثاغورس نخستین اندیشمندی بود که واژه فلسفه را به کار برد و آن را بر سر زبان‌ها انداخت.
- (۴) تالس به خاطر مشاهده حالت‌های گوناگون آب، آن را عنصر اصلی و سایر چیزها را حالات آن می‌دانست.

۱۷۹- کدام گزینه با توجه به جمله زیر از هراکلیتوس صحیح می‌باشد؟

«مردمان نمی‌دانند که چگونه از هم جداشدگی عین به‌هم‌پیوستگی است، نام عدالت را هم نمی‌دانستند اگر بی‌عدالتی نبود.»

- (۱) با توجه به این نظر از لحاظ منطقی امکان اجتماع ضدین ممکن است.
- (۲) همه چیز در سیلان و حرکت است و پیوسته تغییر و تحول دائمی بر قوانین طبیعت حاکم است.
- (۳) گریزی از ستیز و تضاد نیست و وجود اضداد جهان را می‌سازد.

(۴) جهان از تغییر ساخته شده است و هر چیزی سازنده امر متضاد و متناقض خودش است.

۱۸۰- کدام موارد به ترتیب علت و معلول آشفته‌گی ذهنی مردم آتن باستان می‌باشند؟

- (۱) ارائه نظرات متعدد و متضاد توسط جهان‌شناسان - رواج خطابه و سخنوری به جای علوم مختلف
- (۲) ظهور اندیشمندانی که خود را سوفیست می‌نامیدند - کم‌رنگ شدن ارزش یافتن حقیقت نزد برخی اندیشمندان
- (۳) ارائه نظرات متعدد و متضاد توسط جهان‌شناسان - مردم اصل حقیقت و رسیدن به آن را انکار کردند
- (۴) ظهور اندیشمندانی که خود را سوفیست می‌نامیدند - رواج خطابه و سخنوری به جای علوم مختلف

منطق

در این بخش، از میان سؤالات منطق و فلسفه یازدهم تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالاتی ۱۸۱ تا ۱۹۰ «یا» به سؤالاتی ۱۹۱ تا ۲۰۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس سوم: مفهوم و مصداق
درس چهارم: اقسام و شرایط تعریف
صفحه‌های ۲۰ تا ۳۸

۱۸۱- کدام مفهوم قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را داراست؟

(۱) رستم شاهنامه

(۲) سیندرلا

(۳) فقط این کتابها

(۴) فقط دبیر منطق این مدرسه

۱۸۲- کدام یک از توصیف‌های زیر درباره مفاهیم کلی و جزئی درست نیست؟

(۱) مفهوم کلی می‌تواند در واقعیت یک مصداق داشته باشد مثل واجب‌الوجود بالذات.

(۲) امکان ندارد که بتوان از مفهوم جزئی تعریف مفهومی ارائه کرد.

(۳) مفهوم کلی مفهومی است که مصادیق خارجی آن از مصادیق ذهنی‌اش بیشتر باشد.

(۴) مفهوم جزئی امکان دارد که در حال حاضر مصداق واقعی نداشته باشد مثل رستم شاهنامه.

۱۸۳- اگر قضیه «بعضی الف غیر ب است» صادق باشد، کدام نسبت میان موضوع و محمول قابل تصور نیست؟

(۱) تساوی

(۲) تباین

(۳) عموم و خصوص مطلق

(۴) عموم و خصوص من وجه

۱۸۴- کدام یک از نسبت‌های زیر به ترتیب عموم و خصوص مطلق و تباین هست؟

(۱) غیرمسلمان - زردشتی / ماده - هوا

(۲) شهر - مشهد / موازی - متقاطع

(۳) جماد - رشدکننده / ماشین - چرخ

(۴) مربع - لوزی / نور - لامپ

۱۸۵- مفهوم «قاره» با کدام مفهوم متباین نیست؟

(۱) کشور

(۲) شهر

(۳) آسیا

(۴) پایتخت

۱۸۶- برای تعریف مفهوم «خلیج فارس» استفاده از کدام نوع تعریف مناسب است؟

- (۱) تعریف لغوی
(۲) تعریف از طریق ذکر مصادیق
(۳) تعریف مفهومی
(۴) تعریف ترکیبی

۱۸۷- نوع کدامیک از تعریف‌های زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) خفاش = پستانداری که پروازکننده است و در شب شکار می‌کند.
(۲) نبی = کسی که از عالم غیب خبر می‌دهد و معجزه ارائه می‌کند، مانند حضرت عیسی انسان را هدایت می‌کند.
(۳) جاندار = جسمی که دارای سلول و رشدکننده باشد.
(۴) طاس = ظرفی قدیمی که شکل ظاهری آن بخشی از نیم کره کامل را تشکیل می‌دهد.

۱۸۸- اگر تعریف ارائه‌شده برای یک مفهوم مجهول، نه جامع باشد و نه مانع، نسبت میان مصادیق تعریف و مفهوم مجهول کدامیک از نسبت‌های چهارگانه

خواهد بود؟

- (۱) عموم و خصوص مطلق و یا تباین
(۲) عموم و خصوص من وجه و یا تباین
(۳) فقط عموم و خصوص من وجه
(۴) فقط تباین

۱۸۹- کدامیک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) اگر در تعریف از مفاهیم مجهول استفاده شود تعریف فاقد شرط واضح بودن خواهد بود.
(۲) وظیفه منطق معرفی و شناساندن مفاهیم مختلف نیست.
(۳) تعریف مفهومی همه مفاهیم امکان‌پذیر نیست.
(۴) همه مفاهیم به تعریف نیاز دارند.

۱۹۰- با توجه به شرایط تعریف صحیح، کدام گزینه درست است؟

- (۱) تعریفی که هم جامع و هم مانع باشد، یک تعریف صحیح محسوب می‌شود.
(۲) اگر «هوا» را به صورت «اسطقس شفاف» تعریف کنیم، ممکن است تعریف قابل قبولی محسوب شود.
(۳) در صورت فرض مفهومی با نهایت بداهت، تعریف مفهومی صحیح آن غیرممکن خواهد بود.
(۴) برای جامع بودن یک تعریف این که نسبت معرف و مفهوم عام، عموم و خصوص مطلق باشد کافی است.

فلسفه یازدهم

اگر به سؤال‌های ۱۸۱ تا ۱۹۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۹۱ تا ۲۰۰ پاسخ دهید.

درس سوم: فلسفه و زندگی
درس چهارم: آغاز تاریخی فلسفه
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۵

۱۹۱- کدام یک از موارد زیر دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی نادرست است؟

- (۱) همه دربارهٔ آن‌ها می‌اندیشند ولی لزوماً به چرایی آن‌ها پی نمی‌برند.
- (۲) بدون فهم تخصصی دانش فلسفه ممکن نیست.
- (۳) از عهدهٔ هر کسی برمی‌آید و صرفاً برای فلاسفه نیست.
- (۴) در خلال رفتارها یا سخنان روزانهٔ هر انسانی خود را نمایان می‌سازند.

۱۹۲- کدام گزینه دربارهٔ تأثیر فلسفه بر افکار و زندگی درست نیست؟

- (۱) افراد اندیشمند اگر عقیده‌ای در پیش نظرشان غیرمنطقی باشد نمی‌پذیرند و آن را نقد می‌کنند.
- (۲) کسی که تفکر فیلسوفانه دارد سعی می‌کند از منطق در بررسی باورهای خود استفاده کند و کمتر دچار خطا شود.
- (۳) متفکر فلسفی سعی می‌کند اگر به باطل بودن عقیده‌ای پی برد، افراد جامعه را به باطل بودن آن آگاه کند.
- (۴) فیلسوف سعی می‌کند اندیشه‌ای مستقل داشته باشد و به تفکرات و باورهای دیگران توجه نکند و به آن‌ها نیندیشد.

۱۹۳- کدام مورد باعث آزادسازی جامعه از عقاید باطل می‌شود و کدام مورد می‌تواند باعث تشخیص تفکرات و اندیشه‌های صحیح از باطل شود؟

- (۱) استقلال در اندیشه - دوری از مغالطه
- (۲) استقلال در اندیشه - استقلال در اندیشه
- (۳) رهایی از عادات غیرمنطقی - دوری از مغالطه
- (۴) رهایی از عادات غیرمنطقی - استقلال در اندیشه

۱۹۴- عبارات «نداشتن پشتوانهٔ عقلی برای اندیشه‌ها» و «شکل‌گیری باور براساس خیال» به ترتیب می‌تواند فقدان کدام اثر «زندگی براساس فهم فلسفی»

باشد؟

- (۱) استقلال در تفکر - رها شدن از عادات‌های غیرمنطقی
- (۲) رها شدن از عادات‌های غیرمنطقی - استقلال در تفکر
- (۳) رها شدن از عادات‌های غیرمنطقی - دوری از مغالطه‌ها
- (۴) رها شدن از عادات‌های غیرمنطقی - دوری از مغالطه‌ها

۱۹۵- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از آثار زندگی بر پایهٔ فهم فلسفی است؟

- ناظر بر رسیدن به حقایق درست و انتقال آن‌ها به دیگران است.
- ناظر بر روش متفاوت فلاسفه در پرداختن به مسائل بنیادین زندگی است.
- ناظر بر نقد و ارزیابی عقاید رایج و حاکم در میان مردم یک جامعه می‌باشد.

- (۱) دوری از مغالطه‌ها - استقلال در اندیشه - رهایی از عادات غیرمنطقی
- (۲) رهایی از عادات غیرمنطقی - استقلال در اندیشه - دوری از مغالطه‌ها
- (۳) استقلال در اندیشه - دوری از مغالطه‌ها - رهایی از عادات غیرمنطقی
- (۴) دوری از مغالطه‌ها - رهایی از عادات غیرمنطقی - استقلال در اندیشه

۱۹۶- بنا بر مثال غار افلاطون، نتیجه برخورد ناگهانی فرد رهاشده با نور مستقیم چه خواهد بود؟

- (۱) عقیده‌اش به آنچه تاکنون می‌دیده و به سایه‌ها محکم و استوارتر می‌شود.
- (۲) چیزهایی را که تاکنون فقط سایه آن‌ها را می‌دیده می‌بیند و حقیقت‌شان را می‌فهمد.
- (۳) در ابتدا نمی‌تواند چیزی ببیند اما سپس در زمان کوتاهی عادت می‌کند.
- (۴) حقیقت اشیاء را می‌یابد اما چون تاکنون فقط سایه‌ها را دیده است، حقایق را نمی‌پذیرد.

۱۹۷- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) براساس مکتوبات بر جای مانده، ایونیا مبدأ فلسفه یونانی است.
  - (۲) فلسفه در آغاز و پیدایش لامکان و لازمان است.
  - (۳) ما هیچ آگاهی دقیقی از اولین فکر فلسفی بشر نداریم.
  - (۴) زادگاه فلسفه یونانی بخشی از سرزمین یونان بوده است.
- ۱۹۸- چه کسی ریاضیات را به‌گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان درهم آمیخت و مبنای ثابت واحد جهان را چه می‌دانست؟

- (۱) فیثاغورس - هستی
- (۲) پارمنیدس - هستی
- (۳) فیثاغورس - اعداد و اصول اعداد
- (۴) پارمنیدس - اعداد و اصول اعداد

۱۹۹- اگر جملات زیر از هراکلیتوس باشد کدام گزینه درباره آن صحیح است؟

«گونه‌های مختلف به چیزهای متفاوت تمایل دارند: آب دریا برای ماهیان سلامت‌بخش و برای آدمیان زیان‌بار است. خزان زبانه را به طلا ترجیح می‌دهند»

ایران تونش

توشه‌ای برای موفقیت

- (۱) انسان معیار همه چیز است و اوست که خوب و بد و درستی و نادرستی را تعیین می‌کند.
- (۲) هیچ‌گاه این کامیاب نمی‌شود که عدم وجود داشته باشد؛ ذهن خود را از چنین اندیشه‌هایی مهار کن.
- (۳) سربالایی و سرپایینی در یک کوه در واقع بخش‌هایی از یک مسیر واحد هستند.
- (۴) شما نمی‌توانید دو بار در همان رودخانه گام گذارید زیرا همواره آب‌های تازه در آن جریان دارد.

۲۰۰- عامل اصلی پیدایش سوفیست‌ها در جامعه یونان باستان چه بود؟

- (۱) رواج آراء گوناگون بین اندیشمندان یونان
- (۲) ایجاد سیاست‌ها و رونق مطالب سیاسی بین مردم
- (۳) باورهای رمزگونه درباره طبیعت
- (۴) ناتوان بودن بشر در شناخت حقیقت

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس دوم: روان‌شناسی رشد
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

۲۰۱- سارا که به تازگی وارد دوره نوبیایی شده است، احتمال دارد که کدام‌یک از مهارت‌های زیر در او بروز نیافته باشد؟

- (۱) لبخند اجتماعی (۲) احساس سپاسگزاری (۳) ترس از غریبه (۴) خشمگین شدن

۲۰۲- چند بیت از میان ابیات زیر به عامل «وراثت» از عوامل مؤثر بر رشد اشاره دارند؟

- گر نشیند فرشته‌ای با دیو
و حشمت آموزد و خیانت و ریو
خبیث را چو تعهد کنی و بنوازی
به دولت تو گنه می‌کند به انبازی
ندانست آنکه رحمت کرد بر مار
که آن ظلم است بر فرزند آدم
سگ به دریای هفتگانه بشوی
که چو تر شد پلیدتر باشد
با عزیزی نشست روزی چند
لاجرم همچو گرامی شد

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۰۳- حیطة رشدی چند مورد از رفتارهای زیر نادرست ذکر شده است؟

- هرس شدن مدارهای بین‌سلولی در مغز در دوره کودکی (شناختی) - رعایت حقوق دیگران (اجتماعی) - کسب مهارت فرحافظه در نوجوانی (شناختی) - بازی‌های تکی و موازی کودکان در دوره‌های سنی مختلف (اجتماعی) - پاسخ به پرسش «من کیستم؟» در دوره نوجوانی (اخلاقی)

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۰۴- کدام گزینه به عوامل وراثتی رشد انسان اشاره دارد؟

- (۱) با ورود پدر به زندگی کودک، تمایز میان من و دیگری شکل می‌گیرد.
(۲) در حدود چهارسالگی کودک کم‌کم می‌تواند مفاهیم را طبقه‌بندی کند.
(۳) نخستین لذتی که کودک از مادر کسب کرده، الگوی هیجانی قوی را در مغز او ایجاد می‌کند.
(۴) در اثر تقویت ساختارهای زبان در مغز به علت تجربیات زبانی کودک در خانواده، کم‌کم زبان شکل می‌گیرد.

۲۰۵- کدام گزینه برای عبارت زیر صدق می‌کند؟

«من پسر نوجوانی هستم که به اخلاقیات پایبندم.»

- (۱) این نشان می‌دهد که فرد به‌طور کامل از دیگری جدا شده است.
(۲) این جمله به نوعی ارتباط با دیگران را نشان می‌دهد.
(۳) نشان می‌دهد که فرد درباره مسائل شناختی اجتماعی قضاوتی دارد.
(۴) شرط صدق آن، رد کردن تمایز است.

۲۰۶- «روانکاوی به عنوان یکی از رویکردهای موجود در روان‌شناسی اعتقاد دارد که نحوه تعامل مادر با فرد در خردسالی تأثیری شگرف بر نحوه تعامل او با

دیگران در بزرگسالی دارد.» این نگاه با کدام باور روان‌شناختی همسویی دارد؟

- (۱) در سال‌های نخست زندگی می‌بایست عواطف و احساسات کودک پرورده شوند.
- (۲) تغییرات رشدی به صورت پیوسته و مداوم بوده و ورای مراحل قابل ردیابی هستند.
- (۳) رشد هیجانی از هیجانات ساده شروع شده و هیجانات پیچیده دیرپاب‌تر هستند.
- (۴) دستیابی به پردازش مفهومی در گرو دستیابی به پردازش ادراکی است.

۲۰۷- کدام گزینه درباره رشد اخلاقی درست است؟

- (۱) اصول اخلاقی که در طی رشد آموخته می‌شوند، تماماً از دل روابط انسانی درمی‌آیند.
- (۲) اصول اخلاقی به نحوه رابطه صحیح شخص با خودش برمی‌گردد.
- (۳) قضاوت‌های اخلاقی در کودکان بیشتر تحت تأثیر عواطف ناخوشایند یا خوشایند است.
- (۴) شکل‌گیری هویت انسانی خارج از رشد اخلاقی است.

۲۰۸- «سارای نوجوان، تحریک‌پذیر و پرخاشگر شده و کمتر از گذشته زمان خود را با خانواده سپری می‌کند. مادر و پدر سارا نگران شده‌اند و به تلخی،

روزهایی به یاد می‌آورند که سارای آرامشان مشتاق حضور در جمع‌های خانوادگی بود.» با توجه به شرایط سارا، کدام گزینه می‌تواند پاسخ مشاور به

طرح نگرانی خانواده سارا باشد؟

- (۱) تغییرات هیجانی ناگهانی موجب اضطراب سارا شده و نمود این اضطراب به صورت پرخاش است.
- (۲) انتقادهای خانواده موجب دوری او از خانواده است و نباید به هیچ وجه از او عیب‌جویی کرد.
- (۳) تغییر سارا به دلیل شرایط نوجوانی بوده و گذر از این مرحله رشدی موجب تغییر مجدد او می‌شود.
- (۴) سارا از تصویر خود آرمانی خود فاصله گرفته و پرخاش و اجتناب او از خانواده به همین دلیل است.

۲۰۹- امیرحسین و خواهر دوقلویش مهسا از لحاظ ظاهری و رفتاری به یکدیگر شبیه هستند. آن‌ها در حل مسائل ریاضی بسیار خوب عمل کرده، اما در

صورتی که موفق به حل یکی از آن‌ها نشوند، بسیار عصبانی شده و از خود واکنش شدیدی نشان می‌دهند، در واقع این دوقلوهای ... در جنبه ... به

خوبی رشد کرده‌اند، اما از لحاظ ... رشد خوبی نداشته‌اند.

(۱) همسان - شناختی - هیجانی	(۲) همسان - شناختی - اخلاقی
(۳) ناهمسان - هیجانی - اخلاقی	(۴) ناهمسان - شناختی - هیجانی

۲۱۰- کدام‌یک از موارد زیر، جزو حوزه مطالعاتی روان‌شناسان رشد قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) میمون‌ها نیز مانند انسان‌ها می‌توانند الگوهایی مثل دستور زبان را بیاموزند.
- (۲) عوامل محیطی مثل اسباب‌بازی‌ها در تسلط کودکان بر لغات تأثیر بسزایی دارند.
- (۳) کودکان ۴ ساله ترجیح می‌دهند در کنار یکدیگر اما به تنهایی بازی کنند.
- (۴) هنگام بروز جنگ، عوامل شیمیایی آثار مخربی بر جنین می‌گذارد.

اقتصاد

در این بخش، از میان سؤالات اقتصاد و روان‌شناسی تنها یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤال‌های ۲۱۱ تا ۲۲۰ «یا» به سؤال‌های ۲۲۱ تا ۲۳۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس پنجم: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟
درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟
درس هفتم: تجارت بین‌الملل
صفحه‌های ۴۵ تا ۸۰

۲۱۱- با توجه به نمودار زیر:

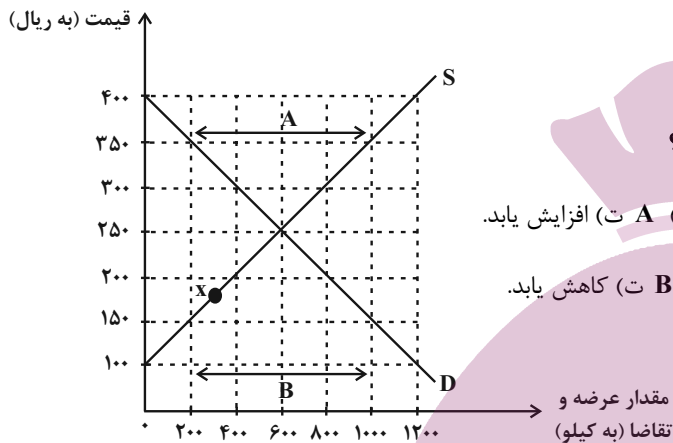
الف) در قیمت ۲۰۰ ریال، بازار در چه وضعیتی قرار دارد؟

ب) به ترتیب، در کدام قیمت، تولیدکنندگان موفق به فروش تمام کالای خود نمی‌شوند و

در این قیمت، چند کیلو کالا به فروش نمی‌رسد؟

پ) در کدام بخش از نمودار، بازار با وضعیت کمبود تقاضا روبه‌رو است؟

ت) در نقطه x قیمت چه تغییری باید بکند تا بازار به سمت تعادل برود؟

۱) الف) بازار با ۴۰۰ کیلو، کمبود عرضه مواجه است. ب) ۳۵۰-۸۰۰ (پ) A (ت) افزایش یابد.

۲) الف) بازار با ۸۰۰ کیلو، مازاد تقاضا مواجه است. ب) ۳۰۰-۴۰۰ (پ) B (ت) کاهش یابد.

۳) الف) بازار با ۴۰۰ کیلو، کمبود عرضه مواجه است. ب)

۲۰۰-۸۰۰ (پ) A (ت) افزایش یابد.

۴) الف) بازار با ۸۰۰ کیلو، مازاد تقاضا مواجه است. ب) ۱۵۰-۸۰۰ (پ) B (ت) کاهش یابد.

۲۱۲- جدول زیر، مربوط به تولید خودرو در چهار مرحله است. نخست کارخانه فولادسازی اهواز «ورق فولاد» را به خودروسازی مشهد برای تولید «اتاق

خودرو» می‌فرستند، سپس در خودروسازی تهران با افزودن موتور و ... به خودروی کامل تبدیل می‌شود. اگر مالیات بر ارزش‌افزوده در قانون با نرخ

۱۰ درصد تعیین شده باشد، آنگاه:

الف) مالیات بر ارزش‌افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در

مرحله دوم و مرحله چهارم به ترتیب چند واحد پولی است؟

ب) مالیات بر ارزش‌افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله

چهارم چقدر است؟

پ) قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش‌افزوده در مرحله چهارم چقدر است؟

۲) الف) ۱,۰۰۰-۲,۸۰۰ (ب) ۴۰۰ (پ) ۳۲,۴۰۰

۱) الف) ۱,۸۰۰-۳,۲۰۰ (ب) ۳۲۰ (پ) ۳۲,۴۰۰

۴) الف) ۱,۸۰۰-۳,۲۰۰ (ب) ۴۰۰ (پ) ۳۵,۲۰۰

۳) الف) ۱,۰۰۰-۲,۸۰۰ (ب) ۳۲۰ (پ) ۳۵,۲۰۰

ارزش تولید در هر مرحله	مراحل تولید
۱۰,۰۰۰ واحد پولی	۱- فولادسازی
۱۸,۰۰۰ واحد پولی	۲- اتاق‌سازی
۲۸,۰۰۰ واحد پولی	۳- خودروسازی
۳۲,۰۰۰ واحد پولی	۴- نمایشگاه و فروش خودرو

۲۱۳- موارد کدام گزینه به ترتیب تکمیل کننده جاهای خالی جدول زیر به ترتیب حروف الفبا است؟

انواع کالا	تعریف	مثال
(الف)	به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد تقاضا برای آن کاهش می‌یابد.	(ب)
کالاهای جانشین	(ج)	(د)

(۱) کالای معمولی - برنج مرغوب - کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد - گوشت سفید و قرمز

(۲) کالای معمولی - برنج مرغوب - کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند افزایش قیمت یکی از کالاهای جانشین باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد - اتومبیل و بنزین

(۳) کالای پست - برنج نامرغوب - کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد - گوشت سفید و قرمز

(۴) کالای پست - برنج نامرغوب - کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند افزایش قیمت یکی از کالاهای جانشین باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد - چای و قهوه

۲۱۴- موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) دولت با ... امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

(ب) ... وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

(ج) داور بازی اقتصاد با عملکرد درست خود می‌تواند ... برای اقتصاد به وجود آورد.

(د) کالاها و خدماتی مانند ... می‌تواند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

(۱) (الف) نظارت و سیاست‌گذاری، (ب) وزارت اقتصاد و امور دارایی، (ج) درآمدزایی بسیار خوبی، (د) چرخ و فلک در شهر بازی

(۲) (الف) نظارت و سیاست‌گذاری، (ب) وزارت اقتصاد و امور دارایی، (ج) تخصیص‌های بهینه‌ای، (د) تیرهای چراغ برق

(۳) (الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت، (ب) سازمان استاندارد، (ج) تخصیص‌های بهینه‌ای، (د) خدمات پلیس

(۴) (الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت، (ب) سازمان استاندارد، (ج) درآمدزایی بسیار خوبی، (د) خدمات پزشکی

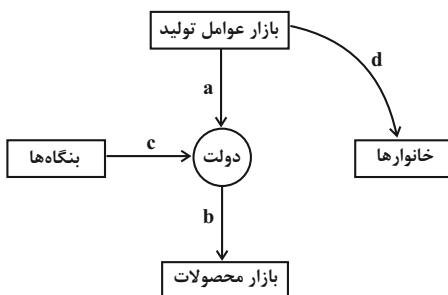
۲۱۵- در جریان چرخشی درآمد زیر، موارد a، b، c و d به ترتیب بیانگر کدام نوع پرداخت یا دریافت است؟

(۱) منابع - خریدهای دولت - مالیات - درآمد خانوار

(۲) کالا و خدمات - درآمد - کالا و خدمات - پرداخت عوامل تولید

(۳) منابع - خریدهای دولت - کالا و خدمات - درآمد خانوار

(۴) کالا و خدمات - درآمد - مالیات - پرداخت عوامل تولید

۲۱۶- کدام یک از عبارات زیر در رابطه با مالیات‌ها، صحیح بیان نشده است؟

- الف) مالیات بر مصرف، مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاها را در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند.
 ب) در مالیات بر دارایی که شاید بتوان گفت مهم‌ترین نوع مالیات است، درآمد و ثروت اشخاص مبنای مالیات است.
 ج) دریافت مالیات برای تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولت مانند امنیت و امور قضایی، ضروری است.
 د) انواع عوارض درج شده در قبض‌های شهرداری، مالیات تلقی می‌شود. شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می‌کند، وجوهی مانند عوارض خودرو یا عوارض نوسازی دریافت می‌کند.

الف (۱) ب، ج (۲) ج، د (۳) ب (۴)

۲۱۷- با توجه به اطلاعات زیر، کدام گزینه در خصوص مبادلات تجاری بین کشورهای A و B صحیح است؟

- کشور A به‌ازای هر آناناسی که تولید می‌کند، از تولید ۱۰ موز صرف‌نظر می‌کند.
 - کشور B به‌ازای هر آناناسی که تولید می‌کند، از تولید ۱۲ موز صرف‌نظر می‌کند.
 - براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور A می‌تواند ۳ تن موز تولید کند.
 - براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور B می‌تواند ۲ تن موز تولید کند.
 - کشور A می‌تواند موزهایی با هزینهٔ فرصت کمتری نسبت به کشور B تولید کند.
 - براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور B نمی‌تواند به‌زیادی کشور A، آناناس تولید کند.

- (۱) کشور A در تولید آناناس و موز در مقایسه با کشور B، مزیت مطلق دارد.
 (۲) کشور B در تولید آناناس و موز در مقایسه با کشور A، مزیت مطلق دارد.
 (۳) کشور A در تولید آناناس و کشور B در تولید موز، مزیت مطلق دارند.
 (۴) کشور B در تولید آناناس و کشور A در تولید موز، مزیت مطلق دارند.

۲۱۸- هر یک از موارد زیر با کدام موضوع در خصوص رابطهٔ کشورها و تجارت بین‌الملل، مرتبط است؟

- الف) دولت‌های ایالات متحده آمریکا به پیمان‌های تجاری زیادی پشت کرده و آن‌ها را نقض کرده است.
 ب) انگلستان در سال ۱۷۰۱ میلادی یک قانون در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان تصویب کرد.
 ج) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد.

د) بیل کلینتون، رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده آمریکا، آن را به‌عنوان شغل و درآمد مناسب برای آمریکایی‌ها می‌دانست و بیان کرد «اگر به این امر باور نداشتم هرگز این معاهده را حمایت نمی‌کردم».

- (۱) همانند قرارداد گات - تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش داد. - نتیجهٔ آن تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی بود. - آمریکا، روسیه و مکزیک در سال ۱۹۹۲ پیمان مبادلات ارزی، مشهور به پیمان فرانسیز را امضا کردند.
 (۲) همانند توافق آب و هوایی پاریس - واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام کرد. - نتیجهٔ آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود. - آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲ پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.
 (۳) همانند قرارداد گات - تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش داد. - نتیجهٔ آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود. - آمریکا، روسیه و مکزیک در سال ۱۹۹۲ پیمان مبادلات ارزی، مشهور به پیمان فرانسیز را امضا کردند.
 (۴) همانند پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان - واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام کرد. - نتیجهٔ آن تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی بود. - آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲ پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.

۲۱۹- جدول زیر نشان‌دهنده عرضه و تقاضا برای کالای زعفران است. با توجه به اطلاعات جدول:

مقدار عرضه	مقدار تقاضا	قیمت کالا
۲۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳۰۰	۹۰۰	۲۶۰
۴۰۰	۸۰۰	۳۴۰
۵۰۰	۷۰۰	۴۳۰
۶۰۰	۶۰۰	۵۱۰
۷۰۰	۵۰۰	۶۰۰

الف) اگر به دلیل فزونی عرضه بر تقاضا قیمت به سمت قیمت تعادلی پیش برود، قیمت در بازار در چه وضعیتی است؟

ب) به ترتیب، قیمت تعادلی و مقدار تعادلی چقدر است؟

ج) چنانچه اکنون قیمت زعفران در بازار ۴۳۰ باشد، چگونه می‌توانیم فاصله بین عرضه

و تقاضا را در بازار از بین ببریم؟

(۱) الف) در حال کاهش است. ب) ۵۱۰ - ۶۰۰ ج) با ثابت نگه داشتن قیمت زعفران، عرضه زعفران را ۲۰۰ واحد افزایش دهیم.

(۲) الف) در حال افزایش است. ب) ۳۴۰ - ۴۰۰ ج) با کاهش قیمت زعفران، ۱۰۰ واحد تقاضای مشتریان را افزایش دهیم و ۱۰۰ واحد از عرضه زعفران بکاهیم.

(۳) الف) در حال افزایش است. ب) ۳۴۰ - ۴۰۰ ج) می‌توانیم بدون افزایش قیمت، ۲۰۰ واحد تقاضای زعفران را کاهش دهیم.

(۴) الف) در حال کاهش است. ب) ۵۱۰ - ۶۰۰ ج) با افزایش قیمت زعفران، ۱۰۰ واحد از مقدار تقاضای مشتریان کم کنیم و تولیدکننده را تشویق کنیم تا ۱۰۰ واحد زعفران بیشتری عرضه کند.

۲۲۰- درست «د» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟

- هرچند زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری اقتصادی تک‌محصولی است؛ اما در فضای جهانی، اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است.

- درآمدهایی که دولت از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند برخلاف درآمدهای حاصل از فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر، می‌تواند پایدار باشد.

- در صورتی که یک کشور با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین همه نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند، می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود.

- جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار خودخواهانه برخی کشورها موجب شده است تا اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در همه تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج تأکید کنند.

(۴) د - د - غ - غ

(۳) غ - د - غ - د

(۲) د - د - غ - غ

(۱) د - غ - غ - غ

روان‌شناسی

اگر به سؤال‌های ۲۱۱ تا ۲۲۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۲۲۱ تا ۲۳۰ پاسخ دهید.

درس دوم: روان‌شناسی رشد

صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

۲۲۱- به ترتیب، شاخصه‌های رشد اجتماعی و جسمانی کودک ۸ ماهه در کدام گزینه بیان شده است؟

- (۱) ترس از غریبه - نشستن مستقل
 (۲) ترس از غریبه - نشستن با کمک
 (۳) بروز لبخند اجتماعی - ایستادن با کمک
 (۴) بروز لبخند اجتماعی - غلت زدن

۲۲۲- نوجوانی به خاطر مشکل تغییر سریع حالات عاطفی خود به روان‌شناس مراجعه کرده است. علت این مشکل کدام مورد است؟

- (۱) بلوغ جسمانی و جنسی در دوره نوجوانی
 (۲) تغییرات فیزیولوژیکی و شناختی در این سنین
 (۳) نداشتن مهارت‌هایی مثل کنترل خشم
 (۴) هدایت نکردن درست هیجانات روزمره و مشکلات تحصیلی

۲۲۳- از نظر روان‌شناسان رشد، کدام یک از موارد زیر تنها تحت تأثیر عوامل زیستی نمی‌باشد؟

- (۱) عادت کردن به تاریکی پس از قطع شدن برق
 (۲) خندیدن به یک لطیفه
 (۳) عرق کردن به علت گرمای شدید هوا
 (۴) بیدار شدن ناگهانی از خواب به علت یک صدای مهیب

۲۲۴- کدام روش برای مقابله با احساس یگانگی اغراق‌آمیز که در برخی نوجوانان دیده می‌شود، مناسب است؟

- (۱) عدم انتقاد و عیب‌جویی از نوجوان، خصوصاً در حضور دیگران
 (۲) پذیرش ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوان و صبر کردن برای رسیدن او به بلوغ بیشتر فکری
 (۳) کمک کردن به نوجوان برای خاکستری دیدن انسان‌ها، نه تقسیم آن‌ها به سیاه و سفید
 (۴) عدم دخالت در تصمیم‌گیری‌های شخصی نوجوان و صرفاً ایفای نقش مشاور برای او

۲۲۵- موارد کدام گزینه مبین پاسخ درست سؤالات زیر است؟

- الف) به ترتیب اندازه و ظرفیت «قلب» و «شش» در دوره نوجوانی چه تغییری می‌کنند؟
 ب) قضاوت بیشتر و بهتر درباره مسائل دینی در دوره نوجوانی و جوانی، تابع رشد سریع کدام جنبه رشد می‌باشد؟
 ج) تغییر اساسی دوره نوجوانی چیست؟

- (۱) ۳ و ۲ برابر - شناختی - افزایش حجم کلی خون
 (۲) ۳ و ۲ برابر - شناختی - رشد دستگاه تولید مثل
 (۳) ۲ و ۳ برابر - اخلاقی - افزایش حجم کلی خون
 (۴) ۳ و ۲ برابر - اخلاقی - رشد دستگاه تولید مثل

۲۲۶- با توجه به حدیث پیامبر اسلام (ص) در رابطه با مراحل رشد انسان، کدام رفتار نادرست است؟

- (۱) مادر محمد ۴ ساله، با اینکه محمد به حرف‌هایش توجه چندانی نمی‌کند، او را آزاد گذاشته تا بازی کند.
 (۲) مادر امیر که کلاس چهارم است، به خاطر انجام ندادن تکالیفش او را از بازی کردن با کامپیوترش محروم می‌کند.
 (۳) مادر بهنام ۸ ساله سعی دارد به او بفهماند که دروغ گفتن کار زشتی است و بهنام باید تحت هر شرایطی صداقت داشته باشد.
 (۴) مادر و پدر فاطمه به دلیل آن که امسال کنکور دارد، بدون مشورت با فاطمه لباسی که فکر می‌کنند برای او مناسب است را تهیه می‌کنند.

۲۲۷- «آرش کودکی ۴ ساله است که به درستی نمی‌تواند حرف بزند. او زمانی که چیزی می‌خواهد به شدت اصرار می‌کند و همچنین نمی‌گذارد که پدرش برای خواهر کوچکش خرید کند و بدون اجازه خواهرش دست به وسایل عروسکی خواهرش می‌زند.» آرش به ترتیب، در کدام یک از جنبه‌های مختلف

رشد به اشکالاتی برخورد کرده است؟

- (۱) اجتماعی - اخلاقی - شناختی
 (۲) اخلاقی - شناختی - اجتماعی
 (۳) شناختی - هیجانی - اخلاقی
 (۴) شناختی - اخلاقی - هیجانی

۲۲۸- در ارتباط با متن زیر، قضاوت یک کودک ۵ ساله در رابطه با اخلاقی بودن یا نبودن کار عرفان و نیما به چه شکل است؟

الف) عرفان با وجود نارضایتی مادرش مبنی بر فوتبال بازی کردن در خانه، هنگام شوت زدن به توپ، پایش به یک لیوان خورده و لیوان می‌شکند.
 ب) نیما با وجود سن کمش بر کمک کردن به مادرش در کارهای خانه اصرار می‌ورزد. او هنگام بردن سینی چای، پایش به فرش گیر کرده و هر ۶ استکان موجود در سینی را می‌شکند.

(۱) عرفان کار بدتری انجام داده، چون بدون رضایت مادرش فوتبال بازی می‌کرده است.

(۲) نیما کار بدتری انجام داده است، چون تعداد استکان‌های بیشتری را شکانده است.

(۳) هر دو کار بسیار نادرستی انجام داده‌اند.

(۴) نیما کار بهتری انجام داده است، چون می‌خواسته در کارهای خانه به مادرش کمک کند.

۲۲۹- کدام یک از عبارتهای بیان شده، مبین رشد هیجانی دوره کودکی است؟

(۱) هنگامی که مادر مریم او را به یک رستوران می‌برد، مریم نمی‌تواند غذای مورد نظر خود را از بین غذاهای موجود انتخاب کند.

(۲) مهسا زمانی که یک دختر هم‌سن و سال خود را در یک میهمانی می‌بیند، به او لبخند می‌زند.

(۳) فرامرز اصرار دارد که همه کارهایش را خودش به تنهایی انجام دهد.

(۴) مادر امیرحسین برای او و برادرش کیک پخته، امیرحسین علاوه بر سهم خود، سهم برادرش را نیز خورده است.

۲۳۰- کدام مقایسه بین شناخت کودکان و نوجوانان نادرست است؟

(۱) نوجوانان از تفکر فرضیه‌سازی پیشرفته برخوردارند، ولی کودکان این توانایی را در حد ابتدایی دارند.

(۲) نوجوان می‌تواند در استدلال‌های خود، چیزهایی را احتمال دهد که کودک هرگز به آن‌ها فکر نمی‌کند.

(۳) چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات و تلاش برای تقویت حافظه، در دوره کودکی وجود ندارد و در نوجوانی شکل می‌گیرد.

(۴) کودکان براساس ویژگی‌های فیزیکی پرورش می‌کنند اما پرورش نوجوانان مفهومی است.

آزمون ۲۱ بهمن ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۳۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۳۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اختیاری	۵	۲۳۱	۲۳۵	۱۰
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اختیاری	۱۰	۲۳۶	۲۴۵	۱۰
۳	جامعه‌شناسی (۳)	اختیاری	۵	۲۴۶	۲۵۰	۵
۴	عربی زبان قرآن (۳)	اختیاری	۵	۲۵۱	۲۵۵	۵
۵	فلسفه دوازدهم	اختیاری	۵	۲۵۶	۲۶۰	۵

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

احتمال

صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۲۳۱- فضای نمونه پرتاب ۳ سکه و یک تاس با هم چند عضو دارد؟

(۱) ۴۸

(۲) ۵۴

(۳) ۶۴

(۴) ۶۸

۲۳۲- اگر احتمال رخ دادن پیشامد A از دو برابر رخ ندادن آن $\frac{1}{4}$ بیشتر باشد، احتمال رخ دادن پیشامد A کدام است؟(۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{3}{8}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{5}{8}$

۲۳۳- در کیسه‌ای ۵ مهره قرمز، ۴ مهره آبی و ۲ مهره سبز قرار دارد. ۲ مهره به تصادف از کیسه خارج می‌کنیم. احتمال آن که دو مهره هم‌رنگ باشند،

کدام است؟

(۱) $\frac{8}{33}$ (۲) $\frac{7}{33}$ (۳) $\frac{17}{55}$ (۴) $\frac{19}{55}$ ۲۳۴- اگر $S = \{20, 21, 22, \dots, 89\}$ فضای نمونه و $A = \{x \in S \mid x = 10k, k \in \mathbb{Z}\}$ پیشامدی از S باشد، آنگاه مقدار $P(A')$ کدام است؟(۱) $\frac{1}{10}$ (۲) $\frac{9}{10}$ (۳) $\frac{2}{10}$ (۴) $\frac{8}{10}$

۲۳۵- احتمال آنکه از بین ۳ فرزند یک خانواده، تولد حداقل ۲ فرزند در یک روز هفته باشد، کدام است؟

(۱) $\frac{17}{49}$ (۲) $\frac{13}{49}$ (۳) $\frac{19}{49}$ (۴) $\frac{21}{49}$

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل یکم
(درس‌های ۱ تا ۳)
+ کارگاه تحلیل فصل اول
صفحه‌های ۱۱ تا ۴۰

۲۳۶- نویسنده چند اثر نادرست ذکر شده است؟

(سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی: میرزا حبیب اصفهانی) - (تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی) - (منشآت: قائم‌مقام فراهانی) - (امثال و حکم: علامه علی‌اکبر دهخدا) - (داستان باستان: محمدباقر میرزاخسروی) - (شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن‌خان بدیع) - (سه تابلوی مریم: سید محمدرضا میرزاده عشقی)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۳۷- کدام مورد درباره داستان‌نویسی در دوره مشروطه، صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) در عصر مشروطه، بیشترین رویکرد نویسندگان به نوشتن رمان‌های اجتماعی بود.
- (۲) نوعی باستان‌گرایی و روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته، میان نویسندگان این دوره دیده می‌شود.
- (۳) محمدباقر میرزاخسروی و میرزا حسن‌خان بدیع را می‌توان از رمان‌نویسان مطرح این دوره دانست.
- (۴) نوشتن رمان‌های تاریخی در مقایسه با روزنامه‌نگاری یا نوشتن رمان‌های سیاسی، در دسر کم‌تری داشت.

۲۳۸- کدام مصراع با «گل در بر و می در کف و معشوق به کام است» هم‌وزن است؟

- (۱) کشتی به نگاه صد هزاران را
- (۲) ز عاشق هیچ‌کس معشوق را بهتر نمی‌بیند
- (۳) بر بخت بخندیدم و بر خود بگرستم
- (۴) بگریست چشم ابر بر احوال زار من

۲۳۹- کدام بیت قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد؟

- (۱) پای مالنگ است و منزل بس دراز
- (۲) ای آن‌که غمگنی و سزاواری
- (۳) من دوست می‌دارم جفا کز دست جانان می‌برم
- (۴) دست ما کوتاه و خرما بر نخیل

- (۱) مرا به روز قیامت مگر حساب نباشد
- (۲) که هجر و وصل تو دیدم چه جای موت و اعادت

۲۴۰- کدام بیت در وزن «ناهمنان» سروده شده است؟

- (۱) سوزناک افتاده چون پروانه‌ام در پای تو
- (۲) خود نمی‌سوزد دلت چون شمع بر بالین من
- (۳) چو ابر ساعت‌گریه چو کوه وقت تحمل
- (۴) رفتم و بیشم نبود روی اقامت
- (۱) ناصح ز روی او مکن منع که نتواند کسی
- (۲) چو آب سجده‌کنان و چو خاک راه به خواری
- (۳) وعده دیدار گو بمان به قیامت
- (۴) آن روی زیبا بیند و زان روی زیبا بگذرد

۲۴۱- بیت کدام گزینه متشکل از پایه‌های آوایی ناهمسان است؟

(۱) شاهدان گر دلبری زین سان کنند	زاهدان را رخنه در ایمان کنند
(۲) دلا دیدی که آن فرزانه‌فرزند	چه دید اندر خم این طاق رنگین
(۳) لطف خدا بیشتر از جرم ماست	نکتۀ سر بسته چه دانی خموش
(۴) گنج در آستین و کیسه تهی	جام گیتی‌نما و خاک رهیم

۲۴۲- به ترتیب، کدام بیت دارای «تلمیح» و کدام بیت دارای «تضمین» است؟

(الف) تو شهریار در این هفت‌خان تهمتن باش	که دیو نفس حرون است و راهبان نرهند
(ب) ای رفته از بر ما ما گفته همچو سعدی	خوش می‌روی به تنها تن‌ها فدای جان
(ج) چو شاخ گل به هر جا از سراپایش نظر افتد	چو آن لب‌های شیرین در شکرخندست پنداری
(د) دل بسی خون به کف آورد ولی دیده بریخت	الله الله که تلف کرد و که اندوخته بود

(۱) الف، ب (۲) ج، د (۳) ج، ب (۴) د، الف

۲۴۳- کدام بیت دارای آرایه «تضمین» است؟

(۱) هفت شهر عشق را عطار گشت	ما هنوز اندر خم یک کوچه‌ایم
(۲) تازه کن خاطر ما را به حدیثی صائب	تو که از خامۀ رگ ابر بهار آمده‌ای
(۳) گفت حافظ چو کشید از سر اندیشه نقاب	غزلی را که ملایک در میخانه زدند
(۴) چو عضوی به درد آورد روزگار	دگر عضوها را نماند قرار

۲۴۴- در همه ابیات، آرایه «تلمیح» بر پایه یکی از داستان‌های قرآن است؛ به جز:

(۱) جان چه بود تا کنیم در ره عشقش نثار	پای ملخ چون بریم نزد سلیمان عشق
(۲) عقل در این دیر کیست مست شراب‌الست	روح در این باغ چیست بلبل بستان عشق
(۳) جان که بود تشنه‌ای بر لب آب حیات	دل چه بود حلقه‌ای بر در زندان عشق
(۴) و چو منصور ز من بانگ انال‌الحق می‌خیزد	آتشم از جگر سوخته در دار افتد

۲۴۵- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

(۱) زحمت مبین و رنج برای من ای طیب	مگر مساحت رنج مرا حساب کنید»
(۲) دردی است درد عشق ز جان خوش‌گوارتر	این درد عاشقی است؛ مداوا چه فایده؟
(۳) در سینه گشاده من درد و داغ عشق	این درد را برای چه درمان کند کسی؟
(۴) همیشه با غم و درد است خاطر انگار	چون نافه در زمین ختن بی‌نهایت است
- ز حادثات جهان جمله درد و رنج کشم

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس سوم: نظم اجتماعی
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۱

۲۴۶- هر عبارت، به ترتیب با کدام مفهوم مرتبط است؟

- قرار گرفتن هر پدیده در جای خود
- امکان‌پذیر ساختن پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها
- پنهان بودن و کم‌تر به چشم آمدن

- (۱) نظم - نظم اجتماعی - نظم
(۲) قواعد اجتماعی - ساختار اجتماعی - نظم
(۳) نظم - قواعد اجتماعی - ساختار اجتماعی
(۴) قواعد اجتماعی - قواعد اجتماعی - ساختار اجتماعی

۲۴۷- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص نمایید.

- میان بیکاری در کشور و عواملی مانند واردات بی‌رویه کالا و میزان مهارت دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها ارتباط وجود دارد، در واقع این پدیده‌ها هم‌تغییر هستند.

- زندگی اجتماعی فقط با قوانین رسمی سامان نمی‌یابد بلکه قواعد غیررسمی نیز برای آن وجود دارد.
- یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه تسلط انسان را بر جامعه همان‌گونه که بر طبیعت تسلط یافته است، به دنبال خواهد داشت.
- جوامعی که نظم اجتماعی را براساس الگوی تبیینی برقرار می‌سازند در جلب مشارکت براساس میل و رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.

- (۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - غ - ص (۳) غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۲۴۸- کدام گزینه در ارتباط با «نظام اجتماعی» درست و در رابطه با «ساختار اجتماعی» نادرست است؟

(۱) برای حفظ خود در بلندمدت در خود و محیط تغییراتی ایجاد می‌کند. - قواعد اقتصادی یا قواعد سیاسی با زندگی خانوادگی را هماهنگ و سازماندهی می‌کند.

(۲) با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین می‌کند و خود را در بلندمدت حفظ می‌نماید. - ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید، زیرا در هر سازمانی حقوق و تکالیف مشخصی وجود دارد.

(۳) در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده‌ای کلی بود که نشانه تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می‌کند. - ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی است که در گروه‌های غیررسمی بهتر می‌توان آن را مشاهده کرد.

(۴) مفهومی است که با نظم ارتباط دارد. - مانند خودرویی است که در یک جا پارک شده است.

۲۴۹- هر یک از موارد زیر، به ترتیب علت، تعریف و نتیجه چیست؟

- رشد جمعیت در یک جامعه

- اثرگذاری و اثرپذیری بخش‌های مختلف نظام اجتماعی از یکدیگر

- محدود دانستن تبیین به تبیین تجربی

(۱) تداوم نظام اجتماعی - پویایی نظام اجتماعی - در ارتباط با هم قرار دادن پدیده‌های مستقل

(۲) حفظ حیات نظام اجتماعی - تعامل نظام اجتماعی - نزدیکی جامعه‌شناسی به علوم طبیعی

(۳) حفظ حیات نظام اجتماعی - پویایی نظام اجتماعی - محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی

(۴) تداوم نظام اجتماعی - تعامل نظام اجتماعی - غلبه حس‌گرایی و تجربه‌گرایی در جامعه‌شناسی

۲۵۰- انسان در دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی، چه جایگاهی دارد و پندار جامعه‌شناسان تبیینی نسبت به جوامع انسانی به چه صورتی است؟

(۱) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و دارای مسیر یکسانی نیستند.

(۲) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

(۳) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و دارای مسیر یکسانی نیستند.

(۴) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

عربی زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)

درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۲۵۱ - ۲۵۳)

۲۵۱- ﴿ مَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴾:

(۱) هر کس با خدا معبود دیگری را بخواند و برای آن هیچ دلیلی نداشته باشد محاسبه‌اش فقط نزد پروردگارش است و کافران رستگار نمی‌شوند!

(۲) هر کس معبود دیگری را با خدا بخواند هیچ دلیلی برای آن ندارد و محاسبه او تنها نزد پروردگارش می‌باشد و کافران رستگار نمی‌شوند!

(۳) کسی که به همراه خدا، خدای دیگری را می‌خواند، هیچ مدرکی برای آن ندارد و محاسبه‌اش نزد پروردگارش است و کافران کامیاب نمی‌شوند!

(۴) آن کس که خدای دیگری را با خداوند فرا می‌خواند و برای آن دلیلی نمی‌آورد حسابش را تنها نزد خدا باید پس بدهد زیرا کافران رستگاری ندارند!

۲۵۲- عَيْنِ الْخَطَأِ:

(۱) لَا يَصْبِرِ الطَّالِبُ زُمْلَانَهُ بِسُلُوكِهِ السَّيِّئِ!: دانش‌آموز با رفتار بدش به هم‌کلاسی‌های خود آسیب نمی‌رساند!

(۲) أَنْتَ لَا تَعْلَمُ لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ كُلِّ هَذَا الصَّبْرَ فَرِحًا فِي قَلْبِكَ!: تو نمی‌دانی، شاید خداوند بعد از همه این شکیبایی در قلبت خوشحالی ایجاد کند!

(۳) لَا رَجَاءَ فِي هَؤُلَاءِ إِنْ لَا يَرْجُوا اللَّهَ!: هیچ امیدی به این‌ها نیست اگر به خداوند امید نداشته باشند!

(۴) لَيْتَ الطَّالِبَاتِ إِبْتَعَدْنَ عَنِ الْكَسَلِ فِي دُرُوسِهِنَّ!: کاش دانش‌آموزان از تنبلی در درس‌هایشان دوری می‌کردند!

۲۵۳- «هیچ بلایی بزرگ‌تر از نادانی نیست!» عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) لَيْسَتْ الْمُصِيبَةُ أَعْظَمَ مِنَ الْجَهْلِ! لَا مُصِيبَةٌ عَظِيمَةٌ مِنَ الْجَهْلِ!

(۳) لَا الْمُصِيبَةُ أَعْظَمَ مِنَ الْجَهْلِ! لَا مُصِيبَةٌ أَعْظَمَ مِنَ الْجَهْلِ!

۲۵۴- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(۱) إِنَّ الْفَخْرَ لِعَقْلِ ثَابِتٍ فَافْتَخِرْ بِهِ! لَا شَيْءَ أَجْمَلُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ!

(۳) إِنَّمَا قَدْرُ كُلِّ امْرِئٍ بِأَعْمَالِهِ الْحَسَنَةِ! هَذَا التَّمْرِينُ سَهْلًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ الرُّمْلَاءِ خَائِفُونَ!

۲۵۵- عَيْنِ الْجُمْلَةِ الَّتِي تُخْبِرُ عَنِ مَوْضُوعِ تَحَقُّقِ كَامِلًا:

(۱) لَعَلَّ الْمُسْلِمِينَ يَقُومُونَ مِنْ نَوْمِ الْغَفْلَةِ! (۲) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَعْتَمِدَ عَلَى مَا لَا دَوَامَ لَهُ!

(۳) لَيْتَ الْمُسْلِمِينَ يَتَّحِدُونَ فِي الْعَالَمِ! (۴) ذَهَبْتَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ وَ رَأَيْتَ صَدِيقِي هُنَاكَ!

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

درس سوم: جهان علی و معلولی

صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

۲۵۶- کدام مورد دربارهٔ رابطه علیت درست است؟

- (۱) حکم ذهن از توالی میان دو حادثه است.
 (۲) توالی میان بعضی حوادث، از آن ناشی می‌شود.
 (۳) برای ایجاد و پیشرفت علم وضع شده است.
 (۴) رابطه‌ای است که میان همهٔ حوادث متوالی برقرار است.

۲۵۷- کدام گزینه نمی‌تواند عبارت زیر را به‌درستی تکمیل کند؟

«از نظر هیوم اصل علیت .....»

- (۱) حاصل عادت ذهنی است.
 (۲) صرفاً توالی و تعاقب پدیده‌ها است.
 (۳) یک باور راسخ در وجود ما است.
 (۴) توجیهی تجربه‌گرایانه ندارد.

۲۵۸- کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر هیوم و ابن‌سینا پیرامون ادراک رابطهٔ علیت می‌باشد؟

- (۱) مبنای شناخت‌های یقینی ما حس و تجربه است.
 (۲) اصل علیت حاصل عادت و تداعی ذهنی ناشی از تکرار پدیده‌هاست.
 (۳) آنچه در حس و تجربه یافت می‌شود تعاقب و توالی حوادث است، نه رابطهٔ علیت.
 (۴) برای تبیین اصل علیت باید بر قواعد عقلی و برای تشخیص مصادیق آن بر تجربه متکی باشیم.

۲۵۹- این که رابطهٔ بدون نظم و قاعده قابل تصور نیست، مستقیماً بیانگر کدام اصل است؟

- (۱) اصل علیت
 (۲) اصل سنخیت میان علت و معلول
 (۳) اصل وجوب علی و معلولی
 (۴) اصل واقعیت داشتن جهان

۲۶۰- به‌ترتیب چه تعداد از گزاره‌های زیر مربوط به اصل سنخیت میان علت و معلول و وجوب علی و معلولی است؟

- (الف) توسط منکرانش به کار گرفته نمی‌شود.
 (ب) آب با رسیدن به دمای صد درجه قطعاً جوش می‌آید.
 (پ) با ایجاد سد مانع تخریب خانه‌ها توسط سیل می‌شویم.
 (ت) انکار آن و قبول تخلف معلول از علت، مانند انکار خود اصل علیت است.

(۴) یک - دو

(۳) یک - سه

(۲) یک - یک

(۱) سه - یک

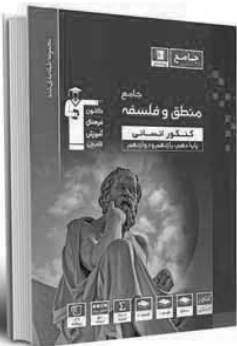

کانون
فرهنگی
آموزش
قلم چی

کتاب های آیة انسانی را

پیمان های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

آزمون شناختی ۲۱ بهمن ۱۴۰۱

دانش آموز عزیزا

اگر در آزمون‌های قبلی به سوالات آمادگی شناختی پاسخ داده‌اید از وضعیت پایه آمادگی شناختی خود بر اساس کارنامه آگاهی دارید. از این آزمون به بعد، برنامه‌های حمایتی ما برای تقویت سازه‌های مورد ارزیابی شروع می‌شود. این برنامه ارائه راهکارهای هفتگی و پایش مداوم دانش شناختی است. لطفاً برای سنجش آگاهی خود به سوالات پاسخ دهید و برای اطمینان از ماهیت راهبردهای آموزشی مورد سوال پاسخ نامه تشریحی را مطالعه کنید. دقت داشته باشید، سوالات از شماره ۲۶۱ شروع می‌شوند.

۲۶۱. ورزش یا فعالیت فیزیکی موجب تسهیل یادگیری در کدام مورد زیر می‌شود؟

۱. تکالیف درسی بعد از ورزش
۲. تکالیف درسی قبل از ورزش
۳. هر دو مورد
۴. هیچ کدام

۲۶۲. برای پیشگیری از حواس پرتی کدام مورد را مفید می‌دانید؟

۱. اجازه دادن حرکت آزادانه فکر
۲. کم کردن محرک‌های مزاحم
۳. هر دو مورد
۴. نمی‌دانم

۲۶۳. تعداد گویه‌های قابل ذخیره در کدام نوع حافظه بیشتر است؟

۱. اطلاعات تصویری
۲. اطلاعات شنیداری
۳. فرقی نمی‌کند
۴. نمی‌دانم

۲۶۴. کدام مورد برای به خاطر سپاری حجم بیشتری از اطلاعات در یک بازه زمانی مفید است؟

۱. اطلاعات تصویری
۲. اطلاعات شنیداری
۳. فرقی نمی‌کند
۴. نمی‌دانم

۲۶۵. چگونه می‌توان توجه و تمرکز را در زمان خواندن مطالب درسی به سمت موارد مهم تر سوق داد؟

۱. خط کشیدن زیر مطالب مهم‌تر
۲. نکته‌برداری
۳. هایلایت کردن
۴. همه موارد

۲۶۶. کدام روش زیر را در مطالعه مناسب تر می‌دانید؟

۱. استفاده از مثال‌های موجود در کتاب درسی
۲. خلق مثال‌های جدید بر اساس دانش خودمان
۳. تفاوتی ندارد
۴. نمی‌دانم

۲۶۷. به خاطر سپاری کدام مطلب زیر راحت تر است؟

۱. مطالب عجیب
۲. مطالب خنده‌دار
۳. مطالب واقعی و جدی
۴. مورد ۱ و ۲

۲۶۸. کدام روش را برای حل مساله مناسب تر می‌دانید؟

۱. پیروی از روش معمول
۲. خلق روش جدید
۳. هر دو
۴. هیچکدام

۲۶۹. نگه داشتن توجه و تمرکز بر روی کدام یک از موارد زیر سخت تر است؟

۱. تکلیف ساده و یکنواخت
۲. تکلیف دشوار و متنوع
۳. فرقی ندارد
۴. نمی‌دانم

۲۷۰. یکی از گزینه‌های زیر را در مورد سوالات امروز انتخاب کنید.

۱. مفید بود و انتظار دارم این آگاهی، من را در یادگیری مطالب درسی کمک کند.
۲. مایل به دریافت اطلاعات، راهبردها و تکالیف تقویتی بیشتر هستم.
۳. هر دو
۴. هیچ کدام